

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน
Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

สารนิพนธ์

เรื่อง

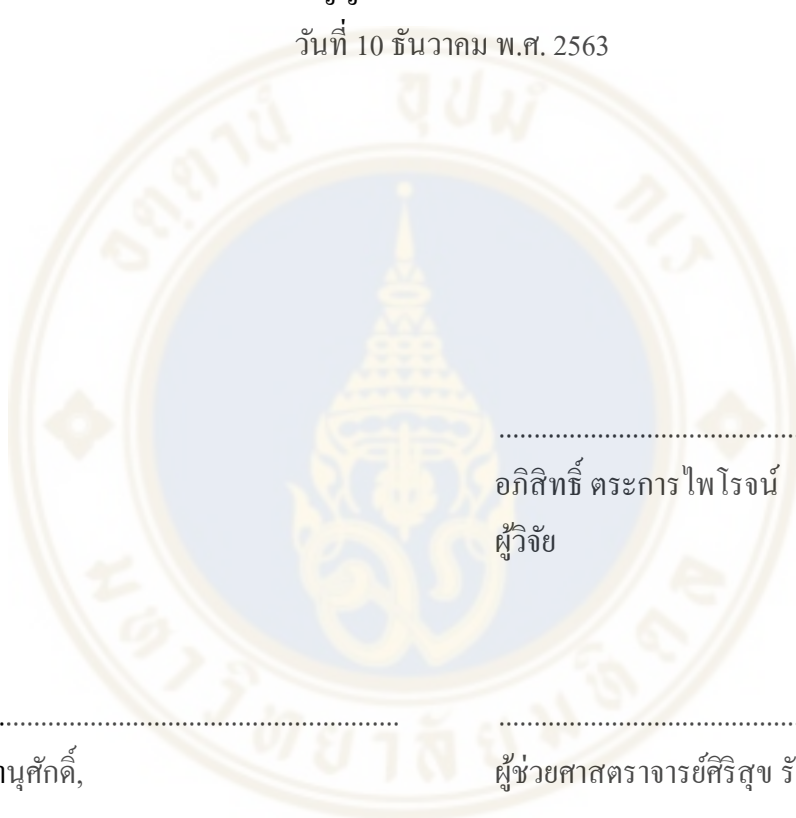
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน

Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต

วันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2563

.....
อภิสิทธิ์ ตระการไพโรจน์
ผู้วิจัย

.....
ตฤณ ชนานุศักดิ์,

Ph.D.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริสุข รักถิ่น,

Ph.D.

ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงพร อาภาศิลป์,

Ph.D.

คณบดีวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

.....
สิทธิชัย ตันพสิทธิ,

Ph.D.

กรรมการสอบสารนิพนธ์

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จและความอนุเคราะห์จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.ตฤณ ชนาวุศักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ สำหรับความทุ่มเทและความเอาใจใส่ในการให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทางเกี่ยวกับการวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ และขอกราบขอบพระคุณ ดร.ศิริสุข รักถิ่นประธานกรรมและดร.สิทธิชัย ดัชนีสิทธิ์ กรรมการสอบสารนิพนธ์ สำหรับคำแนะนำต่าง ๆ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน ที่ได้สละเวลามาให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับการศึกษานี้ ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์วิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยมหิดลทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์อันมีคุณค่า จนสามารถนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้และทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี และขอขอบพระคุณกำลังใจและแรงสนับสนุนจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะครอบครัวและเพื่อนๆที่เป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยมีพลังในการเรียนและสามารถดำเนินงานวิจัยลุล่วง

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสารนิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นแหล่งข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจประกอบธุรกิจหรือเป็นแหล่งอ้างอิงสำหรับผู้ที่ได้สนใจได้ทั้งนี้หากมีข้อผิดพลาดประการใดผู้วิจัยขออภัยไว้ ณ ที่นี้

อภิสิทธิ์ ตระการไพโรจน์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขต
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

FACTORS AFFECTING THE RETIREMENT SAVINGS DECISION OF GENERATION Y
WORKING AGE GROUP IN BANGKOK AND SUBURBAN AREA

อภิสิทธิ์ ตระการไพโรจน์ 6150280

กจ.ม.

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ตฤณ ชนานุศักดิ์, Ph.D., ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริสุข รักถิ่น, Ph.D.,
สิทธิชัย คณิตสิทธิ์, Ph.D.

บทคัดย่อ

เนื่องด้วยโครงสร้างประชากรของประเทศไทยในปัจจุบันกำลังจะเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมผู้สูงอายุในอีกระยะเวลา 20- 30 ปี ข้างหน้า ซึ่งจะทำให้สัดส่วนของคนสูงอายุหรือผู้ที่เกษียณอายุมีมากกว่า ร้อยละ 20 ของประชากรของประเทศไทยทั้งหมด อย่างไรก็ดี ประชากรของไทยโดยเฉพาะ กลุ่มคน Generation Y จำนวนมากยังมีสัดส่วนออมที่น้อยหรือไม่มีเงินออมของตนเอง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทั้งนี้ การวิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก โดยผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินเพื่อใช้หลังเกษียณ มี 5 ปัจจัย ได้แก่ 1) คุณภาพชีวิตหลังเกษียณ 2) ผลตอบแทนการออม 3) รายได้ 4) สวัสดิการหลังเกษียณ 5) อุปสรรคการออม และพบว่า เป้าหมายการออมกับเงินออมในปัจจุบันของกลุ่มคน Generation Y ยังไม่เพียงพอที่จะดำรงชีวิตในช่วงวัยเกษียณ ดังนั้นทางหน่วยงานในภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องควรจัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักในการออมเพื่อเริ่มต้นออมสำหรับการเกษียณอายุตั้งแต่ในช่วงเริ่มทำงาน Generation Y เพื่อช่วยให้สามารถมีเงินออมสำหรับใช้จ่ายในอนาคตได้ในช่วงเกษียณอายุที่เพียงพอและทำตามเป้าหมายได้สำเร็จ โดยผ่านความร่วมมือจากภาคสถาบันการเงินผ่านผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่จะเข้ามามีส่วนสนับสนุนการออมที่ดีขึ้น โดยการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น การปรับเปลี่ยนอัตราเงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ การจัดตั้งกองทุนร่วมหรือแม้แต่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ๆ เช่น ระบบ AI ให้ทันกับโลกปัจจุบัน ในการช่วยลงทุนให้เกิดผลตอบแทนที่เพียงพอต่อการเกษียณอายุในอนาคต

คำสำคัญ : การเกษียณ/ การออม/ คนวัยทำงาน/ Generation Y/ ปัจจัยที่ส่งผล

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อ	ค
สารบัญตาราง	ช
สารบัญรูปภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตงานวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	6
2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการออม	6
2.1.2 ปัจจัยสำคัญของการออม	7
2.1.3 ทฤษฎีการบริโภคในวัฏจักรชีวิต (Life-Cycle Theory of Consumption)	8
2.2 ปัญหาและประเด็นที่น่าสนใจ	9
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	12
3.1 รูปแบบของงานวิจัย	12
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	12
3.3 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	13
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	14
3.5 การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ผล	14
บทที่ 4 ผลวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล	17
4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	17

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการออม	19
4.2.1 ระยะเวลาที่เริ่มออมในขณะที่มีรายได้	19
4.2.2 สัดส่วนการออมเฉลี่ยต่อเดือนจากรายได้	20
4.2.3 ความถี่ในการออม	21
4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ	22
4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการออมเพื่อการเกษียณ	26
4.4.1 การวางแผนในการออมเพื่อการเกษียณอายุ	26
4.4.2 รูปแบบการออมเพื่อเกษียณอายุ	27
4.4.3 ความพอใจของผลตอบแทนของการออมเพื่อเกษียณ	27
4.4.4 ความเพียงพอของเงินออมต่อการเกษียณอายุ	28
4.5 เป้าหมายของการออมเพื่อการเกษียณอายุ	29
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	31
5.1 สรุปผลการวิจัย	31
5.1.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ	31
5.1.2 รูปแบบการออมเพื่อการเกษียณอายุ	32
5.1.3 เป้าหมายของการออมเพื่อการเกษียณอายุ	32
5.2 อภิปรายผล	33
5.2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ	33
5.2.2 ความคิดเห็นในการออมเพื่อการเกษียณอายุและความตระหนัก ในการออมเพื่อการเกษียณอายุ	35
5.2.3 ผลกระทบของรายได้และหนี้สินต่อการออม	36
5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	39
5.3.1 สร้างความตระหนักในการวางแผนเกษียณให้กับประชาชน	39
5.3.2 ปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์เงินออมให้เหมาะสมกับการเกษียณในปัจจุบัน	42
5.3.3 จัดทำแผนการออมเพื่อการเกษียณอายุ	46
5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งถัดไป	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	49
ภาคผนวก ก	55
แบบสัมภาษณ์เชิงลึก	56
CITI Program	58
Certificate of Ethical Approval	59
ประวัติผู้วิจัย	60

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	18

สารบัญญรูปภาพ

รูปภาพ	หน้า	
1.1	สัดส่วนผู้สูงอายุที่อายุ 65 ปีขึ้นไปต่อประชากรทั้งหมดในแต่ละประเทศ (%)	1
2.1	ทฤษฎีการบริโภคในวัฏจักรชีวิต (Life-Cycle Theory of Consumption)	9
3.1	การสร้างรหัสค่าและจัดกลุ่มสำหรับปัจจุบันที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	16
5.1	รายได้เฉลี่ยครัวเรือนเทียบกับ GDP / รายได้จากการทำงานและการทำธุรกิจลดลง	36
5.2	สัดส่วนหนี้ต่อรายได้ครัวเรือน และ หนี้ครัวเรือนเพิ่มจากหนี้บ้าน บริโภค เกษตร	37
5.3	อัตราการออมต่อรายได้ครัวเรือน / สัดส่วนครัวเรือนไทยที่มีสินทรัพย์ทางการเงินครอบคลุมรายจ่าย	38
5.4	หลักสูตรสำหรับการวางแผนทางการเงิน	40
5.5	หน้าเว็บไซต์ moneybuffalo	41
5.6	หน้าเว็บไซต์ Aommoney	41
5.7	เปรียบเทียบรายละเอียดระหว่างกองทุนเดี่ยวและกองทุนรวม	43
5.8	มูลค่าทรัพย์สินสุทธิของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และ ส่วนแบ่ง NAV 5 อันดับแรก ของ บลจ.	44
5.9	RMF for PVD	45
5.10	พอร์ตลงทุน Robo Advisor โดย AI	45
5.11	ตัวอย่างแผนการออมและลงทุนเพิ่มเพื่อการเกษียณ	47

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

เนื่องจากในสภาวะปัจจุบันประเทศไทยกำลังจะเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุอันใกล้ซึ่งเป็นผลมาจากเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ก้าวหน้าขึ้น ทำให้คนไทยมีค่าเฉลี่ยของอายุสูงขึ้นจาก 55 ปี ในปี พ.ศ. 2504 เป็น 75.3 ปี ในปี พ.ศ. 2558 หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 4.4 เดือนต่อปี (ทีดีอาร์ไอ, 2562) หรือคนอายุยืนขึ้นกว่าเดิม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในอนาคต ทั้งในแง่ของเศรษฐกิจและสังคมโดยสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดสภาวะประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มาจากความเจริญต่าง ๆ ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งทำให้ค่านิยมของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เช่นเดียวกัน เช่น การใช้ชีวิตเป็นโสดมากขึ้น ไม่นิยมมีบุตรมาก เป็นต้น

จากภาพที่ 1.1 พบว่า ประเทศที่พัฒนาแล้วจะมีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุ โดยจะเห็นได้ว่าประเทศไทย ในอีก 30 ปีข้างหน้าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุ โดยกำลังจะเปลี่ยนผ่านจาก Aging Society เป็น Aged Society ซึ่งตอนนี้ สังคมไทยมีผู้สูงอายุราว 1 ใน 10 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเป็น 1 ใน 3 ของจำนวนประชากรทั้งหมด โดยการเปลี่ยนผ่านที่มีอัตราที่ไวกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศกำลังพัฒนานั้น จะส่งผลกระทบต่อปริมาณกำลังแรงงานไทย ศักยภาพทางเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นของรายจ่ายภาครัฐที่มีต่อผู้สูงอายุ ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศต้องปรับตัวครั้งสำคัญเพื่อรับมือกับความท้าทายจากปัญหาดังกล่าว (สายงานนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561)

	โลก	ประเทศพัฒนาแล้ว	ประเทศกำลังพัฒนา	ญี่ปุ่น	เกาหลีใต้	สิงคโปร์	ไทย
ในปี 2020	9	19	7	28	16	15	13
ในปี 2050	16	27	14	36	35	34	30

ภาพที่ 1.1 สัดส่วนผู้สูงอายุที่อายุ 65 ปีขึ้นไปต่อประชากรทั้งหมดในแต่ละประเทศ (%)

ดังนั้น การเกษียณอายุ เป็นสิ่งที่ทุกคนในสังคมต้องพบเจอซึ่งทุกคนที่กำลังอยู่ในวัยทำงานควรเตรียมพร้อมทางการเงินก่อนการเกษียณอายุ ในด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านทรัพย์สิน ด้านที่พักอาศัย ซึ่งยังต้องใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุอีก 20 – 25 ปี (วันชัย แก้วสุมาลี, 2552) ซึ่งเมื่อเทียบ

สัดส่วนของประชากรในประเทศไทย ประชากรใน Generation Y มีสัดส่วนที่มากที่สุดประมาณ 30% จากประชากรทั้งหมดของประเทศ หรือประมาณ 20 ล้านคน (เทอร์ร่า บีเคเค, 2562) ซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ที่อนาคตจะต้องกลายเป็นผู้เกษียณอายุในอีก 20 – 30 ปีข้างหน้า ซึ่งการออมเป็นการวางแผนทางการเงินที่ทำให้รู้สึกถึงความมั่นคงในด้านการเงิน จะส่งผลให้คุณภาพชีวิตในอนาคตและชีวิตหลังเกษียณดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ซึ่งจะช่วยสร้างความยั่งยืน โดยมีเงินไว้ใช้จ่ายในยามจำเป็นจากการออมเงินในช่วงที่ยังอยู่ในวัยทำงาน และจัดสรรเงินจำนวนหนึ่งไว้นั้น จะสร้างให้เราสามารถจัดการกับเรื่องฉุกเฉินที่ไม่คาดฝันได้ง่ายยิ่งขึ้น

ปัจจุบันการบริหารจัดการทางการเงินไปจนถึงหลังเกษียณ เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องตระหนักถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนวัยทำงานที่จะต้องเกษียณในอีก 10 – 20 ปีข้างหน้า เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนการออมในประเทศเบื้องต้น (Gross National Saving) ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) โดยประเทศไทยมีสัดส่วนอยู่ที่ระดับประมาณ 31% แต่เมื่อเทียบกับประเทศจีนและสิงคโปร์ที่เป็นประเทศพัฒนาแล้ว จะอยู่ที่ระดับ 40% – 50% (Trading Economics, 2016) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยส่วนใหญ่ยังขาดการให้ความสนใจในการออมหรือการวางแผนทางการเงินมีเพียงคนบางกลุ่มที่วางแผนถึงขั้นนั้น เช่น คนที่มีรายได้สูง ลงทุน และจากสถานะเศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน และค่าครองชีพที่สูงขึ้นจากสถานะเงินเฟ้อในปัจจุบัน เป็นสิ่งที่ทำให้การดำเนินชีวิตในอนาคตยากขึ้นกว่าอดีตที่ผ่านมา อีกทั้งการใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้นจากเข้าถึงแหล่งเงินทุนกู้ยืมได้ง่ายขึ้น โดยคน Generation Y เมื่อเทียบกับคน Generation อื่น จะมีหนี้ครัวเรือนมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนต่อ Generation อื่น ๆ ได้ดังนี้ บัตรเครดิต 56% สินเชื่อส่วนบุคคล 41% สินเชื่อบ้าน 49% สินเชื่อรถยนต์ 46% (ธนาคารไทยพาณิชย์, 2560) และการสนับสนุนสวัสดิการการช่วยเหลือจากภาครัฐ เช่น ประกันสังคม ทำให้อาจจะมองข้ามการออมสำหรับอนาคตและหลังเกษียณไป ซึ่งสวัสดิการจากภาครัฐเองอาจจะไม่สามารถดูแลผู้สูงอายุได้ทุกโรค ซึ่งบางโรคก็จะมีค่าใช้จ่ายในการรักษาที่สูง เช่น โรคหัวใจ 600,000 บาท โรคหลอดเลือดสมอง 300,000 บาท โรคมะเร็ง 700,000 – 1,500,000 บาท (ออมมันนี่, 2562) จากข้อมูลโครงการสำรวจประชากรสูงอายุประเทศไทยพบว่า แหล่งรายได้จากผู้สูงอายุ 35.7% มาจากบุตร และ 34.3% มาจากการทำงาน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) แสดงให้เห็นว่า การเกษียณของผู้สูงอายุในประเทศไทยนั้น ไม่ได้ใช้ชีวิตได้อย่างสะดวกสบายจากเงินออมที่หามาได้ตลอดชีวิตการทำงาน แต่ยังคงต้องพึ่งรายได้จากบุตร หรือแม้กระทั่งทำงานในวัยหลังเกษียณ โดยผู้สูงอายุควรมีเงินเก็บไว้ใช้หลังเกษียณ เท่ากับ ภาระค่าใช้จ่ายต่อเดือน $\times 12$ เดือน $\times$ อายุขัยหลังเกษียณ $\times 2$ เท่า (ธนาคารกรุงศรีอยุธยา, 2561)

จากที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้างานวิจัยที่ผ่านมา บัณฑิตส่วนบุคคลของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ที่ทำให้ตัดสินใจออมเพื่อเกษียณอายุและการศึกษาพฤติกรรมของการออมของกลุ่มคนวัย

ทำงาน Generation Y เพื่อเกษียณอายุยังมีจำกัด โดยที่ผ่านมากลุ่มประชากรที่ศึกษาเป็นกลุ่มเฉพาะเจาะจงกลุ่มตัวอย่าง เช่น พนักงานบริษัทหรือหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงผลวิจัยยังไม่ครอบคลุมชัดเจนถึงกลุ่มตัวอย่าง Generation Y โดยกลุ่มคนเหล่านี้เป็นสัดส่วนประชากรกลุ่มใหญ่ของประเทศและจะเป็นวัยที่เข้าสู่วัยเกษียณอายุในอนาคตอันใกล้ โดยที่ผ่านมายังขาดปัจจัยการศึกษาที่ส่งผลให้กลุ่มคนเหล่านี้ตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณ โดยผู้วิจัยสังเกตเห็นถึงปัญหาหนี้สินครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นของประเทศไทยที่ส่งผลให้การตัดสินใจในการออมเปลี่ยนแปลงไป

ดังนั้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุในกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ว่ามีวิธีการจัดการทางการเงินอย่างไรในการออมหรือใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน โดยการศึกษาคาดหวังผลการศึกษาว่าผลการสำรวจที่ได้มาจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนคนไทยทุกคนที่ยังไม่คิดเริ่มวางแผนการเงินหลังเกษียณ เพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมให้คนไทยริเริ่มการวางแผนสำหรับเกษียณ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและความมั่นคง ในอนาคตหลังเกษียณ ซึ่งเมื่อคนไทยมีการวางแผนทางการเงินที่ดีเพื่อวัยหลังเกษียณ ก็จะช่วยให้ภาครัฐใช้งบประมาณสำหรับประชากรวัยสูงอายุลดลง โดยปัจจุบันรัฐมีการจ่ายการสังคมสงเคราะห์ และการสาธารณสุข รวมกัน ประมาณ 635,000 ล้านบาท และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง, 2561) และนำงบประมาณส่วนนี้ไปใช้ในการพัฒนาให้ประเทศไทยเกิดความยั่งยืนต่อไปอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ที่ทำให้ตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y เพื่อการเกษียณอายุ

1.3 ขอบเขตงานวิจัย

ศึกษาเพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เช่น ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการออม ความเสี่ยงของการออม และปัจจัยที่ส่งผลต่อการออม ผู้วิจัยใช้การวิจัยในด้านเชิงคุณภาพ สำหรับการศึกษานี้ โดยเลือกวิธีการหาข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ที่สร้างคำถามที่สนใจขึ้นมา และมีกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) กลุ่มคนทำงานใน กรุงเทพฯและปริมณฑล เพศชาย Generation Y อายุตั้งแต่ 23 – 40 ปี จำนวน 15 คน

2) กลุ่มคนทำงานใน กรุงเทพฯและปริมณฑล เพศหญิง Generation Y อายุตั้งแต่ 23 – 40 ปี จำนวน 15 คน

ทั้งนี้ การวิจัยในครั้งนี้เลือกเก็บข้อมูลจากปัจจัย เรื่อง เพศ ซึ่งมาจาก ผลการวิจัยที่ว่า ความเชื่อ ทักษะคติ และพฤติกรรมเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุการทำงานของบุคคลทำงานวัยผู้ใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร(วันชัย แก้วสุมาลี, 2552) โดยระยะเวลาในการศึกษาเริ่มตั้งเดือน ธันวาคม 2562 – มกราคม 2563

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นทางเลือกให้คนวัยทำงาน Generation Y ตัดสินใจที่จะลงทุนสำหรับเกษียณในอนาคต
2. ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงิน ทั้งภาครัฐและเอกชน สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น สำหรับกลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่ของธนาคารที่อยู่ในวัยทำงาน
3. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับการลงทุนของคนวัยทำงาน Generation Y เพื่อการเกษียณ และนำไปใช้ในการวางแผนการลงทุนเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในด้านการดำรงชีวิตหลังจากเกษียณอายุ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

เกษียณอายุ หมายถึง ครบกำหนดอายุรับราชการ สิ้นกำหนดเวลารับราชการหรือการทำงาน เมื่อผู้นั้นมีอายุครบ 60 ปี เป็นอายุเกษียณจากการทำงาน นับเป็นการเกษียณอายุโดยบังคับ ไม่ใช่โดยความสมัครใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

การออม หมายถึง ส่วนต่างระหว่างรายได้และรายจ่ายที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เงินรายได้ที่เหลือจากการใช้จ่ายและนำมาเก็บสะสมทีละเล็กทีละน้อยให้พอกพูนเพิ่มขึ้นไป (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2548)

การลงทุน หมายถึง การนำเงินที่เก็บสะสมไปสร้างผลตอบแทนที่สูงกว่าการออม ปัจจุบัน ให้ได้รับผลตอบแทนจากการใช้จ่ายนั้นในอนาคต (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2548)

คนวัยทำงาน หมายถึง วัยผู้ใหญ่ อายุตั้งแต่ 19 – 60 ปี (กู๊ดไลฟ์แอสเซท, 2561)

Generation Y (Gen Y) หมายถึง กลุ่มคนที่มีอายุระหว่าง 23-40 ปี หรือปีเกิดอยู่ระหว่าง พ.ศ. 2524 – 2540 (โพสท์ทูเคย์, 2562)

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

สำหรับวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่ามีการค้นคว้าและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้ ซึ่งได้เคยมีผู้ทำการค้นคว้าในหัวข้อที่เป็นประโยชน์ทำให้ทราบถึงข้อมูลและมุมมองที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยต่างๆ และสามารถนำมาเป็นแนวทางสำหรับการค้นคว้าในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยนั้นจะนำมาต่อยอดให้เกิดประโยชน์เพิ่มขึ้นซึ่งมีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 2.1) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 2.2) ปัญหาและประเด็นที่น่าสนใจ
- 2.3) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้เกี่ยวข้องกับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจในออมเพื่อเกษียณอายุ ของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ผู้วิจัยจึงศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการออม รูปแบบการออม ปัจจัยการออม เพื่อศึกษาว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดังนี้

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการออม

แนวคิดเบื้องต้นเรื่องการออมประกอบด้วยนิยามของการออม ประเภทของการออม รูปแบบของการออม ความสำคัญของการออม และเหตุผลของการออม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) นิยามของการออม

มีผู้ให้ความหมายของการออมไว้ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

○ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2548)

การออม หมายถึง ส่วนต่างระหว่างรายได้และรายจ่ายที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เงินรายได้ที่เหลือจากการใช้จ่ายและนำมาเก็บสะสมทีละเล็กทีละน้อยให้พอกพูนเพิ่มขึ้นไป

○ กฤตภาส เลิศสงคราม (2555)

การออม หมายถึง ในส่วนของบุคคล ถ้าใช้จ่ายรายได้ไปสำหรับการบริโภคน้อยกว่ารายได้ที่ได้รับ โดยรายส่วนที่เหลือจากการใช้ต่าง ๆ จะเรียกว่าเงินออม

○ จุฬารัตน์ อมรสุนทรวิสัย (2554)

การออม หมายถึง การสะสมรายได้ส่วนที่ไม่ได้นำมาใช้จ่ายเพื่อการบริโภค หรือรายได้ที่เหลือการใช้จ่าย เอามาเก็บไว้เพื่อใช้จ่ายในอนาคต ซึ่งอาจจะไปฝากธนาคาร ซื้อหลักทรัพย์ต่าง หรือเก็บไว้ในรูปของเงินสด หรือ ทรัพย์สินต่าง ๆ

จากหลากหลายความหมายที่มีข้างต้นนั้น สามารถสรุปได้ว่า การออม คือ ส่วนของรายได้ ที่เหลือหลังจากหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และภาษีออกไป ซึ่งรายได้ส่วนที่เหลือนี้จะเป็นส่วนที่จะสามารถนำไปออมได้ โดยการออมนั้นสามารถออมได้หลากหลายรูปแบบ และรวมถึงรายได้อื่น ๆ ซึ่งการออมเงินได้มากหรือน้อย มีปัจจัยมาจากรายได้ของผู้ออมด้วย โดยนำมาประยุกต์ใช้ได้โดยปัจจัยจากการออมมาจากรายได้สุทธิของแต่ละบุคคล ซึ่งรายได้จะเป็นปัจจัยสำคัญในการออมในระดับแรก การออมที่มากขึ้นในแต่ละคนนั้น จะมีปัจจัยมาจากระดับรายได้ที่สูงขึ้นด้วยเช่นเดียวกัน

2) รูปแบบการออม (เนษพร นาคสีเหลือง, 2557)

การออมในปัจจุบันสามารถทำได้หลายรูปแบบ ซึ่งมีผลิตภัณฑ์รองรับการออมมากมาย โดยการที่ต้องการทำให้เงินออมมีเพิ่มมากขึ้น สามารถทำได้โดยนำเงินไปลงทุนในสินทรัพย์ ประเภทต่าง ๆ ดังนี้ เงินฝาก (Deposit) ตราสารหนี้ (Fix incomes securities) ได้แก่ ตัวเงินคลัง พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ หุ้นกู้บริษัทเอกชน หุ้น (Stocks) อสังหาริมทรัพย์ (Properties) กองทุนรวม (Unit Trust) ประกันชีวิต (Life Insurance)

จากรูปแบบการออมต่าง ๆ สามารถสรุปได้ว่า การออมในหลากหลายรูปแบบมีความแตกต่างกันในความเสี่ยง สภาพคล่อง และรูปแบบผลตอบแทน ซึ่งขึ้นอยู่กับการตัดสินใจลงทุนของแต่ละคน จะตัดสินใจลงทุน โดยนำมาประยุกต์ใช้ในการหาปัจจัยในการตัดสินใจออมของตัวอย่างว่าตัดสินใจลงทุนในสินทรัพย์แบบไหน

2.1.2 ปัจจัยสำคัญของการออม

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการออมนั้นมีปัจจัยอยู่มากมาย ซึ่งการออมของแต่ละคนนั้น มาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของแต่ละคน โดย แนวคิดที่อธิบายถึงปัจจัยที่มีผลต่อการออมไว้ ดังนี้ (เสกสรร สุกแสง, 2536)

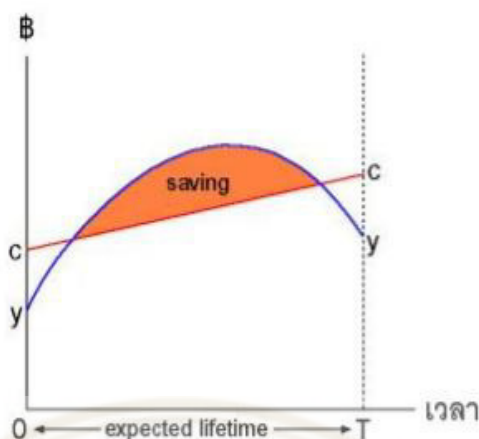
1) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย รายได้ ทรัพย์สินปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ การบริโภค จำนวนประชากร จำนวนสาขาของสถาบันการเงิน ภาษี อัตราเงินเฟ้อ ผลตอบแทนหรือ อัตราดอกเบี้ย

2) ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย ขนาดของครอบครัว เป้าหมายในการออม จำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน อายุ รสนิยมในการบริโภค ระดับการศึกษา อาชีพ ธรรมเนียมปฏิบัติที่อยู่อาศัย สภาพภูมิศาสตร์ การโฆษณาและสิ่งจูงใจ ความพร้อมของสถาบันการเงิน

จากการศึกษาปัจจัยดังกล่าวข้างต้น พบว่าปัจจัยที่สำคัญต่อการออมมีหลากหลายปัจจัย ทั้งด้านเศรษฐกิจ และ สังคม ซึ่งมีหลากหลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการตัดสินใจออม โดยผู้วิจัยจะนำมาประยุกต์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้

2.1.3 ทฤษฎีการบริโภคในวัฏจักรชีวิต (Life-Cycle Theory of Consumption)

ตามแนวคิดของ Franco Modigliani (จากินี เรื่องธรรมชาติ, 2551) ได้มีแนวคิดที่ว่า ผู้บริโภคจะเลือกบริโภคจากความพอใจที่สูงที่สุด โดยมีการบริโภคเพิ่มขึ้นในอัตราคงที่ตามอายุที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่รายได้ในแต่ละช่วงอายุจะไม่เท่ากัน ซึ่งในช่วงต้นของวงจรชีวิต ผู้บริโภคจะมีรายได้น้อยกว่ารายจ่ายที่ได้รับจากการทำงาน จึงต้องใช้วิธีการกู้เงินในอนาคตมาใช้ในการใช้ชีวิต โดยต่อมาในช่วงกลางของชีวิต ผู้บริโภคจะมีรายได้เพิ่มมากขึ้นกว่ารายจ่ายที่มีอยู่จากการที่ผู้บริโภคมีประสบการณ์และความสามารถในการทำงานที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งรายได้จะเพิ่มมากขึ้นจนถึงจุดสูงสุด และจะเกิดการออมเพิ่มมากขึ้นหลังจากที่ผู้บริโภคมีรายได้มารายจ่าย จนกระทั่งเมื่อผู้บริโภคมีอายุมากขึ้นจนถึงวัยใกล้เกษียณอายุ รายได้จะเริ่มลดลงเนื่องมาประสิทธิภาพในการทำงานและความสามารถลดลง เมื่อรายได้น้อยกว่ารายจ่ายที่เกิดขึ้น จึงทำให้ผู้บริโภคจำเป็นต้องนำเงินออมที่เก็บสะสมมาตลอดชีวิตมาใช้จ่ายในการดำรงชีวิตหลังวัยเกษียณต่อไป ซึ่งเงินที่ผู้บริโภคนำออกมาใช้จ่ายนั้น ก็คือ เงินออม

ภาพที่ 2.1 ทฤษฎีการบริโภคในวัฏจักรชีวิต (Life-Cycle Theory of Consumption)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2557)

2.2 ปัญหาและประเด็นที่น่าสนใจ

ผู้วิจัยได้ค้นคว้าและหาข้อมูลตามแหล่งข้อมูลต่าง ๆ พบว่า ในปัจจุบัน สังคมไทยมีปัญหาทางหนี้ครัวเรือนที่สูง ซึ่งเป็นผลกระทบต่อความยั่งยืนของการเติบโตทางเศรษฐกิจ และหนี้สินที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้เกิดความเปราะบางทางการเงินมากขึ้นซึ่งทำให้เกิดความอ่อนไหวต่อความผันผวนของเศรษฐกิจ (สรา ชื่นโชคสันต์, กวานิศร์ ชวัลลล, วิริยะ ดำรงค์ศิริ, 2562) ซึ่งหนี้สินเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการตัดสินใจผิดพลาด จากทฤษฎีข้างต้นที่กล่าวถึงรายได้ ซึ่งเป็นปัจจัยแรกที่จะทำให้เกิดการออมจากรายได้ที่เหลือ ซึ่งเมื่อมีหนี้สินเกิดขึ้นย่อมส่งผลให้การออมเปลี่ยนแปลงในแต่ละบุคคล

สถานการณ์หนี้ครัวเรือนของคนไทย ในปัจจุบันมีสัดส่วนคนไทยที่มีหนี้สินเพิ่มขึ้นจาก 20 % ปริมาณหนี้ต่อหัว 70,000 บาท ในปี 2557 เป็น 30% ปริมาณหนี้ต่อหัว 150,000 บาท ในปี พ.ศ. 2559 โดยพบว่าจำนวนคนถึง 16% ของคนที่มีหนี้สิน หรือประมาณ 3 ล้านคน ติดค้างชำระหนี้มากเกินกว่า 90 วัน และหนี้สินไม่ได้มีแนวโน้มลดลงแม้จะเข้าสู่วัยเกษียณยิ่งไปกว่านั้น กลุ่มคนที่ยังไม่ถึง 30 ปี มากกว่าครึ่งเริ่มเป็นหนี้ โดยมี 20% ของจำนวนนี้ เริ่มเป็นหนี้เสีย นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากพอร์ตสินเชื่อในแต่ละกลุ่มไม่ว่าจะเป็น บัตรเครดิต สินเชื่อเงินสด สินเชื่อบ้าน และสินเชื่อรถ พบว่าลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นคน Gen Y สูงถึง 56% โดยแบ่งเป็น สินเชื่อบ้านมีสัดส่วน 53% สินเชื่อรถยนต์มีสัดส่วน 47% และสินเชื่อเงินสดมีสัดส่วน 44% ซึ่งคน Gen Y จะมีรายได้เฉลี่ยอยู่ราวเดือนละ 20,000 บาท ซึ่งจะมีวงเงินบัตรเครดิตที่ได้รับอนุมัติเฉลี่ย 70,000 บาท ขณะที่มียอด

การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตเฉลี่ยที่ 113,000 บาทต่อปี หรืออยู่ที่ราวครึ่งหนึ่งของรายได้ตลอดทั้งปีเลยทีเดียว (ประชาชาติ, 2561)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทยที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาไม่นาน โดยเฉพาะกับคนในช่วง Generation Y ที่มีหนี้สินที่มากขึ้นและน่าจะส่งผลกระทบต่ออารมณ์ของคนในกลุ่มนี้เป็นสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยจะนำปัญหามาประยุกต์เพื่อหาข้อมูลว่า เมื่อคนในกลุ่มนี้มีหนี้สินที่มากขึ้น จะตัดสินใจในการออมเพื่อการเกษียณเป็นอย่างไร

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพื่อค้นคว้างานวิจัยที่ผ่านมา แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจศึกษาเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลให้ตัดสินใจออมและนอกจากนี้ยังศึกษาแนวทางในการทำวิจัย วิธีการ รวมถึงผลการวิจัย และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังศึกษา โดยมีผลการศึกษาจากงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

การตัดสินใจในการออม มีปัจจัยมาจาก รายได้ อย่างมีนัยสำคัญ รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ เช่น ขนาดครอบครัว อายุ ภูมิภาค อาชีพ (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์, 2557) ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่า รายได้ เป็นสิ่งที่ทำให้คนตัดสินใจเลือกที่จะออมหรือไม่ออม ซึ่งเมื่อเกิดการออมขึ้นก็จะสอดคล้องกับรูปแบบการออมในแต่ละรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจะมีปัจจัยที่ทำให้เกิดการออมมาจาก ปัจจัยเศรษฐกิจ (การบริโภค, ภาษี, อัตราเงินเฟ้อ) และปัจจัยทางสังคม (เป้าหมายการออม, ทัศนคติในการบริโภค, อายุ)

พฤติกรรมในการส่งผลให้เกิดการออมของคนวัยทำงาน ซึ่งทำให้เกิดการตัดสินใจในการออม จากงานวิจัยของ ศิริอรุณ อนันตวิรุฬห์ (2550) ได้กล่าวไว้ว่า การออมโดยสมัครใจ เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส ค่าล่วงเวลา และรายได้อื่น ๆ เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณในการออมเงิน และมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันกับสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง

นอกจากพฤติกรรมในการออมแล้ว จุดประสงค์ เป้าหมาย หรือ แรงบันดาลใจ ในการออมก็ยังเป็นสิ่งที่ปัจจัยส่งผลในการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณของคนวัยทำงาน เช่น งานวิจัยของ ชารวี บุตรบำรุง (2555) ได้กล่าวว่า การออมของคนวัยทำงานส่วนใหญ่อายุ 30 – 40 ปี ซึ่งจะมีการออม เพื่อความมั่นคงในวัยสูงอายุ และ เก็บไว้ยามเจ็บป่วยหรือยามชรา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงนาฏ สุทธิจวนิชกุล (2558) ได้กล่าวว่า ส่วนใหญ่วัตถุประสงค์หลักในการออมเพื่อเป็นหลักประกันและความมั่นคงของชีวิตในอนาคต มีการออมเงินเป็นวงเงินที่แน่นอน ออมในรูปแบบฝากเงินกับสถาบันการเงินเป็นหลัก

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณ อาจจะมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เพียงแค่ว่า รายได้ ในการตัดสินใจออม เช่นงานวิจัยของ เกษมศรี ปุชนีย์วงศ์ (2558) ได้กล่าวว่า ตัวแปรเรื่อง เพศ การศึกษา อาชีพ และรายได้ มีความสัมพันธ์กับตระหนักรู้และการคิดวางแผนการเก็บเงินออม และพบว่า เพศหญิง มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีการวางแผนเกษียณอายุมากกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่ได้ศึกษา ของ วันชัย แก้วสุมาลี (2552) กล่าวว่า iva กลุ่มคนวัยทำงาน เพศชาย อายุ 21-40 ปี จะมีการออมต่ำกว่า โดยปัจจัยเรื่องเพศ อาจเป็นตัวแปรที่สำคัญซึ่งอาจจะมีการตัดสินใจที่แตกต่างกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบว่ากลุ่มตัวอย่างจากหลากหลายการวิจัยมีการวางแผนเก็บเงินเพื่ออนาคตและยามเกษียณอายุ อีกทั้งยังทราบถึงพฤติกรรมการออมและรูปแบบการออม งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจโดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถาม และนำมาวิเคราะห์ค่าสถิติเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุป โดยเป็นการระบุเฉพาะเจาะจงกลุ่มตัวอย่าง เช่น พนักงานในบริษัท หรือ หน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงข้อจำกัดของงานวิจัยในอดีตที่เกิดขึ้น เช่น ผลการวิจัยยังไม่ครอบคลุมชัดเจนอาจจะมาจากแบบสอบถามที่ไม่ชัดเจน กลุ่มตัวอย่างอาจเฉพาะเจาะจงเฉพาะที่สนใจ ซึ่งผู้วิจัยเห็นถึงสิ่งทำงานวิจัยที่ผ่านมาอันยังไม่เคยได้ทำ หรือ เจาะลึกข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มคนเฉพาะ Generation Y ซึ่งยังขาดการศึกษาปัจจัยอะไรที่ส่งเสริม ให้กลุ่มคน Generation Y ตัดสินใจออม โดยทางผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงปัญหาสำคัญปัจจุบันในประเทศไทย คือปัญหานี้สินครัวเรือนของกลุ่มคน Generation Y ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กลุ่มคนเหล่านี้ตัดสินใจในการออมเปลี่ยนแปลงไป โดยในอดีตยังไม่ค่อยมีงานวิจัยให้ความสำคัญกับเรื่องนี้

ดังนั้น การวิจัยที่จะศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลดังกล่าวไปเป็นแนวทางในการทำวิจัยในบทต่อไปและอ้างอิงเพื่อสรุปผลออกมาว่า คนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร และ ปริมณฑลนั้น มีปัจจัยที่ส่งผลในการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุอย่างไร ปัจจัยเบื้องต้นเช่น เพศ อายุ การศึกษา การทำงาน สถานภาพ จะจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมเพื่อการเกษียณอย่างไร โดยข้อมูลส่วนนี้จะนำมาสรุปผลทางโดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อนำมาเป็นประโยชน์แก่ประชาชนที่ให้ความสนใจและให้ความสำคัญการกับออมเพื่อการเกษียณอายุต่อไป และดึงดูกลุ่มคนที่ยังไม่ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ เข้ามาให้ความสำคัญกับการออมมากขึ้น เพื่อให้เป็นพฤติกรรมปกติในสังคม

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อศึกษาหาปัจจัยที่ตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ โดยมีขั้นตอนที่ใช้สำหรับระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

3.1 รูปแบบงานวิจัย

ผู้วิจัยต้องการการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อเจาะลึกถึงข้อมูล เนื่องจากงานวิจัยในอดีตอาจจะยังไม่เจาะลึกถึงกลุ่มตัวอย่างในลักษณะประเภทนี้มาก่อน และไม่ได้มีข้อเสนอแนะที่ตรงกับยุคสมัยในปัจจุบัน โดยสำหรับงานวิจัยนี้จะจัดทำเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary data) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ ของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) และเป็นการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ให้คำตอบและข้อมูลจากทัศนคติและมุมมองของผู้ถูกสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ซึ่งได้กำหนดชุดคำถามให้สอดคล้องและครอบคลุมกับเรื่องที่ผู้วิจัยได้กำลังศึกษาอยู่ เช่น ปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจออมเพื่อเกษียณอายุ เป็นต้น โดยก่อนสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะอธิบายถึงจุดประสงค์ของการสัมภาษณ์ในครั้งนี้แก่ผู้ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งจะขออนุญาตในการจดบันทึกและบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์ในแต่ละคน ทั้งนี้รูปแบบของการสัมภาษณ์สำหรับวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย การสัมภาษณ์ทางแบบพูดคุยต่อหน้าและการสัมภาษณ์ในรูปแบบการใช้เสียง

(โทรศัพท์) ซึ่งขึ้นอยู่กับความสะดวกของผู้ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบปฐมภูมิ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ จะเริ่มดำเนินการสัมภาษณ์ในเดือน มกราคม 2563 ถึง กุมภาพันธ์ 2563 รวมเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น ประมาณ 1 เดือน

3.3 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยผู้วิจัยได้มีการกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างให้มีทั้งเพศชาย/หญิง โดยเป็นกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ที่อาศัยอยู่ใน กรุงเทพฯ และ ปริมณฑล อย่างละเท่า ๆ กัน รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน เพื่อให้ได้ความคิดเห็นจากหลากหลายมุมมองการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็นสองกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 : กลุ่มคนทำงานใน กรุงเทพฯ และ ปริมณฑล เพศชาย Generation Y ที่มีอายุตั้งแต่ 23 – 40 ปี จำนวน 15 คน ทั้งนี้การวิจัยจะเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสอบถามจากเพื่อน เพื่อนร่วมงาน รวมถึงเพื่อนที่กำลังศึกษาต่อในปริญญาโท เพื่อแสวงหาผู้ที่มีคุณสมบัติตรงกับที่ได้ระบุ ซึ่งทางผู้วิจัยจะดำเนินการติดต่อไปยังกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์สำหรับนำไปใช้ในงานวิจัยต่อไป

กลุ่มที่ 2 : กลุ่มคนทำงานใน กรุงเทพฯ และ ปริมณฑล เพศหญิง Generation Y ที่มีอายุตั้งแต่ 23 – 40 ปี จำนวน 15 คน ทั้งนี้การวิจัยจะเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสอบถามจากเพื่อน เพื่อนร่วมงาน รวมถึงเพื่อนที่กำลังศึกษาต่อในปริญญาโท เพื่อแสวงหาผู้ที่มีคุณสมบัติตรงกับที่ได้ระบุ ซึ่งทางผู้วิจัยจะดำเนินการติดต่อไปยังกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์สำหรับนำไปใช้ในงานวิจัยต่อไป

ทั้งนี้ การเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างของผู้วิจัยนั้น เป็นการสอบถามจากเพื่อน และ คนรู้จักจากสถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัย แล้วติดต่อไปยังกลุ่มตัวอย่างรายคน เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-Depth interview) โดยมีแนวคำถามในการสัมภาษณ์เป็นคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยการศึกษาประเด็นจากการทบทวนวรรณกรรม ซึ่งจะออกแบบคำถามให้มีความครอบคลุมตามขอบเขตที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้นเพื่อต้องศึกษาถึงข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยคำถามของผู้วิจัย จะมุ่งเน้นศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยจะแบ่งคำถามเป็น 5 ส่วน สำหรับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ดังนี้

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 : ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม

ส่วนที่ 3 : ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ

ส่วนที่ 4 : ข้อมูลเกี่ยวกับการออมเพื่อการเกษียณอายุ

ส่วนที่ 5 : เป้าหมายการออมหลังเกษียณอายุ

โดยรายละเอียดคำถามในการสัมภาษณ์ เช่น เหตุผลที่ตัดสินใจออมเพื่อเกษียณ ความคาดหวังในชีวิตหลังเกษียณ สิ่งที่เป็นอุปสรรคในการออม ทศนคติของการออมเพื่อเกษียณ เป็นต้น พร้อมสรุปผลการสัมภาษณ์ของผู้เข้ารับการสัมภาษณ์จากผู้วิจัยทุกรายสามารถดูได้จากในภาคผนวก

3.5 การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ผล

จากการที่รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการใช้เครื่องมือสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดในข้อ 3.3 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ ของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล โดยผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผลที่ได้ ตามขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ผู้วิจัยจะดำเนินการถอดเทปบันทึกเสียงที่ได้จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างตามข้อ 3.3 และสรุปสาระสำคัญของผู้สัมภาษณ์ในแต่ละราย

2) ดำเนินการสรุปปัจจัยต่าง ๆ และ Keyword ที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ แล้วจึงใส่รหัสคำต่าง ๆ (Coding) ที่เป็นคำที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ทำการวิจัย และนำคำสำคัญทั้งหมดมาทำการจัดกลุ่มใหม่ตามหมวดหมู่ ตามชื่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ตามภาพที่ 3.1 การสร้าง

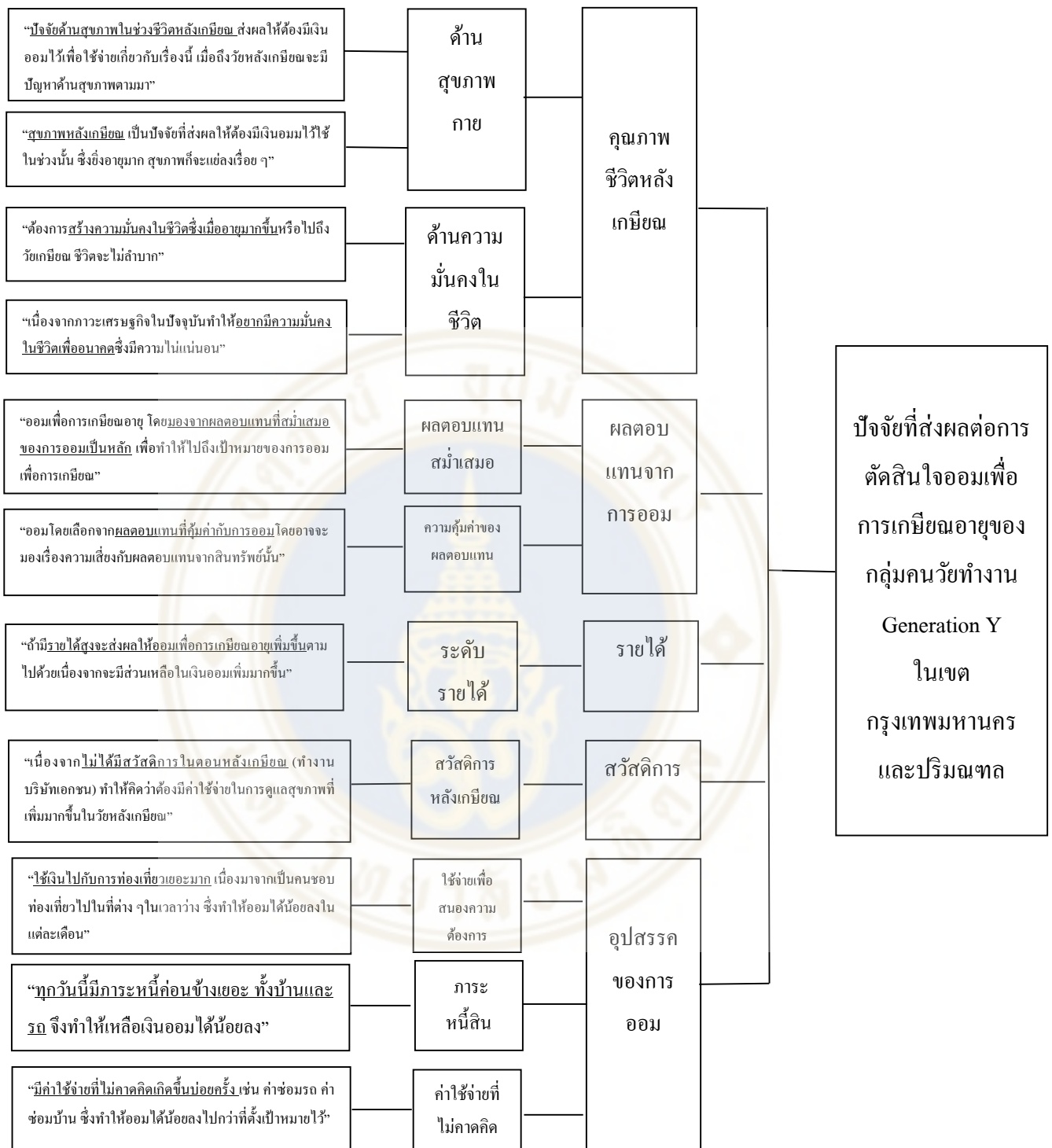
รหัสคำและจัดกลุ่มสำหรับปัจจุบันที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

3) ในขั้นตอนการใส่รหัสคำ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกลุ่มคำที่มีลักษณะที่เหมือนกัน และเกี่ยวข้องในส่วนของเนื้อหาของงานวิจัยโดยผ่านการสรุปคำหลักที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ เช่น ผู้วิจัยท่านหนึ่ง กล่าวว่า “ปัจจัยด้านสุขภาพในช่วงชีวิตหลังเกษียณ ส่งผลให้ต้องมีเงินออมไว้เพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับเรื่องนี้ เมื่อถึงวัยหลังเกษียณจะมีปัญหาด้านสุขภาพตามมา” คำหลักของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ปัจจัยด้านสุขภาพ ซึ่งเป็นการกล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ ผู้วิจัย จึงให้รหัสคำว่า “ด้านสุขภาพกาย” หรือ ผู้เข้าร่วมวิจัยอีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า “ต้องการสร้างความมั่นคงในชีวิตซึ่งเมื่ออายุมากขึ้น หรือไปถึงวัยเกษียณ ชีวิตจะไม่ลำบาก” คำหลักของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ปัจจัยด้านมั่นคงในชีวิต ซึ่งเป็นการกล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ ผู้วิจัยจึงให้รหัสคำว่า “ด้านมั่นคงในชีวิต”

4) โดยทั้ง ด้านสุขภาพกาย และ ด้านความมั่นคงในชีวิต จัดเป็น กลุ่มคำที่อยู่ในหมวดหมู่ที่มีความใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยจึงให้รหัสคำที่เป็นหมวดหมู่หลักของรหัสคำเหล่านี้ โดยใช้คำว่า “คุณภาพชีวิตหลังเกษียณ”

5) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทำตามขั้นตอนที่กล่าวมาข้างต้น จนได้กลุ่มคำของปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ทำให้ตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ มีทั้งหมด 5 ด้าน คือ ด้านความมั่นคงในชีวิต ผลตอบแทนจากการ รายได้ สวัสดิการ อุปสรรคของการออม โดยจะสามารถอธิบายรายละเอียดแต่ละด้านในบทถัดไป

ภาพที่ 3.1 การสร้างรหัสคำและจัดกลุ่มสำหรับปัจจุบันที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

บทที่ 4

ผลวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth interview) ซึ่งนำเสนอผ่านผลการวิจัย เป็น 5 ส่วน ดังนี้

- 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม
- 4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ
- 4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการออมเพื่อการเกษียณอายุ
- 4.5 เป้าหมายการออมหลังเกษียณอายุ

ทั้งนี้ เพื่อปกปิดข้อมูลของผู้เข้าร่วมวิจัย เมื่อมีการอ้างอิงถึงชื่อของผู้เข้าร่วมวิจัย ทางผู้วิจัยจะแทนชื่อของผู้เข้าร่วมวิจัยเป็นนามสมมุติทั้งหมด

4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 30 คน เป็น ชาย 15 คน หญิง 15 คน ซึ่งผู้วิจัยต้องการแบ่ง เพศออกเป็นอย่างละ 15 คน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดย ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี 23 คน ปริญญาโท 7 คน โดยส่วนใหญ่เป็นพนักงานประจำ มากถึงจำนวน 25 คน เนื่องจากผู้วิจัยประกอบอาชีพเป็นพนักงานประจำโดยทำงานในเขตเมืองชั้นใน จึงทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์จะเป็นคนใกล้ชิดของผู้วิจัยซึ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัย มีอายุงานส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1 – 5 ปี มากถึง 16 คน โดยเป็นวัย Generation Y ตอนต้น ซึ่งเป็นวัยที่กำลังเพิ่งเริ่มทำงานมาได้ไม่นาน ซึ่งก็จะมีสถานภาพส่วนใหญ่ที่เป็นโสด อยู่ที่จำนวน 25 คน โดยที่กลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็น หัวหน้าครอบครัวมีจำนวนถึง 22 คน และทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร มากถึงจำนวน 28 คน และมีระดับรายได้ที่กระจายตัวกันไปอยู่ในช่วงต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่กลุ่มเข้าผู้เข้าร่วมวิจัย จะมีระดับรายได้ อยู่ที่ช่วง 15,000 – 30,000 บาท และ 30,001 – 50,000 บาท อยู่ที่จำนวน 9 คน เท่าๆ กัน โดยผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีอายุตั้งแต่ 23 – 40 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มคนทำงานที่กำลัง

จะเข้าสู่วัยที่อายุมากขึ้นในอนาคต ซึ่งแผนเกษียณอายุจะมีความจำเป็นเพิ่มมากขึ้น ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้มีความรู้ที่ดีและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้เป็นอย่างดี จึงคาดว่าอาจจะต้องมีการวางแผนการออมเพื่อการเกษียณอายุมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทั้งนี้ข้อมูลของผู้เข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้ถูกแสดงรายละเอียดตามตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 30 คน	จำนวน (คน)
เพศ	
- เพศชาย	15
- เพศหญิง	15
ระดับการศึกษาสูงสุด	
- ปริญญาตรี	23
- ปริญญาโท	7
ตำแหน่งงานปัจจุบัน	
- พนักงานบริษัท	25
- ราชการ	1
- ธุรกิจส่วนตัว	4
อายุการทำงาน	
- 1- 5 ปี	16
- 6 – 10 ปี	11
- 11 ปี ขึ้นไป	3
สถานภาพ	
- โสด	25
- สมรส	5
สถานะหัวหน้าครอบครัว	
- เป็น	8
- ไม่เป็น	22
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	
- ไม่เกิน 3 คน	6
- 4 – 6 คน	23
- 7 คนขึ้นไป	1
จังหวัดที่ทำงานอยู่ในปัจจุบัน	
- กรุงเทพมหานคร	28
- ปริมณฑล	2
ระดับรายได้ต่อเดือนของผู้สัมภาษณ์	
- 15,000 – 30,000 บาท	9
- 30,001 – 50,000 บาท	9
- 50,001 – 80,000 บาท	8
- 80,000 บาทขึ้นไป	4

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม

จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ Generation Y เป็นเพศชาย และเพศหญิง พบว่าผู้เข้าร่วมวิจัยมีข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม เช่น ระยะเวลาในการเริ่มออม โดยผู้วิจัยได้ตั้งคำถามถึงระยะเวลาที่ได้เริ่มออมตั้งแต่เมื่อไหร่ สัดส่วนการออมต่อรายได้เป็นอย่างไร เมื่อเทียบกับรายได้ และความถี่ในการออมของผู้เข้าร่วมวิจัยนั้นเป็นอย่างไร ดังนี้

4.2.1 ระยะเวลาที่เริ่มออมในขณะที่มีรายได้

จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมวิจัยที่เป็นกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เกี่ยวกับระยะเวลาที่เริ่มออม และเหตุผลที่ทำให้เริ่มออมที่แตกต่างออกไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ระยะเวลาที่เริ่มทำการออม

จำนวนปีที่เริ่มออม ส่วนใหญ่ผู้เข้าร่วมวิจัยจะเริ่มออมตั้งแต่เริ่มมีรายได้ โดยแต่ละคนอาจจะเริ่มออมได้ตั้งแต่เริ่มมีรายได้ โดยผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนหนึ่งเริ่มออมตั้งแต่เริ่มมีรายได้และออมมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน ดังที่ คุณกลอย (ผู้จัดการ, หญิง, 36 ปี, ออม 14 ปี) กล่าวว่า “ตั้งแต่เริ่มทำงานก็เริ่มออมเงินตั้งแต่ตอนนั้นเป็นต้นมา ซึ่งปัจจุบันออมมาได้เป็นระยะเวลา 14 ปีแล้ว ซึ่งคาดว่าจะออมต่อไปเรื่อย ๆ ถ้ายังมีรายได้อยู่” ผู้เข้าร่วมวิจัยอีกคนหนึ่ง เริ่มออมหลังจากทำงานมาแล้วหลายปี เนื่องจากยังไม่สามารถจัดสรรรายได้กับค่าใช้จ่ายได้อย่างเพียงพอ ดังที่ คุณเบน (ผู้จัดการ, ชาย, 33 ปี, ออม 1 ปี) กล่าวว่า “ตอนนี้ อายุ 33 ปี เพิ่งจะเริ่มออมเงินมาได้ประมาณ 1 ปี เนื่องจากพอที่จะเริ่มแบ่งสรรปันส่วนระหว่างรายได้และค่าใช้จ่ายและมีเงินเหลือเก็บได้ในแต่ละเดือน ซึ่งก่อนหน้านี้ยังไม่ได้ทำงานอย่างจริงจังจึงยังไม่ได้เริ่มออม” หรือผู้เข้าร่วมวิจัยบางส่วนอยากมีความมั่นคงในอนาคตซึ่งอาจจะมองไปถึงช่วงที่ไม่ได้ทำงาน ดังที่ คุณจ๊ะจ๋า (พนักงานระดับกลาง, หญิง, 27 ปี, ออม 4 ปี) กล่าวว่า “ในตอนนี้อายุ 27 ปี เริ่มออมเงินมาแล้วประมาณ 4 ปี จากที่เริ่มทำงาน จึงเริ่มค่อยๆทยอยเก็บเงินมาเรื่อยๆ ซึ่งมองว่าต้องการเก็บเงินไปจนถึงวัยที่เลิกทำงานเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับชีวิตในช่วงที่ไม่มีรายได้แล้ว”

2) เหตุผลที่ตัดสินใจเริ่มออม

ผู้เข้าร่วมวิจัยในแต่ละคนนั้นมีเหตุผลในการตัดสินใจเริ่มออมที่แตกต่างกันออกไป บางคนเริ่มออมเพราะได้รับการปลูกฝังทัศนคติที่เกี่ยวกับเรื่องการออมมาตั้งแต่เด็ก พอเริ่มมีรายได้ก็อยากจะ ออมตามที่ได้รับการปลูกฝังมาโดยตลอดตั้งแต่วัยเด็ก เช่น คุณแพรวไหม (เจ้าหน้าที่การตลาด, หญิง, 24 ปี) กล่าวว่า “ได้เริ่มออมเงินตั้งแต่มีรายได้จากการทำงานครั้งแรก มาจากการได้รับการปลูกฝังทัศนคติและความในการออมมาจากครอบครัว โดยได้รับการอบรมเรื่องการออม

จากคุณแม่ ทำให้มีความคิดสำหรับการออมมาโดยตลอด” ผู้เข้าร่วมวิจัยบางรายมีเหตุผลในการออมมาจากการต้องการออมไว้เป็นค่าใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน ดังที่ คุณเอ็มจิ (ธุรกิจส่วนตัว, ชาย, 24 ปี) กล่าวว่า “เริ่มออมเนื่องจากต้องการแบ่งเงินออมส่วนหนึ่งไว้เป็นค่าใช้จ่ายในยามฉุกเฉินที่จำเป็น และค่าใช้จ่ายในอนาคตต่าง ๆ โดยเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น” สำหรับผู้วิจัยบางคนมีเหตุผลในการตัดสินใจออมโดยการวางแผนไว้เพื่ออนาคต เพราะอยากเกษียณการทำงานก่อนอายุ โดย คุณโอ๊กี้ (พนักงานตรวจสอบภายใน, ชาย, 26 ปี) กล่าวว่า “เริ่มตัดสินใจออมตั้งแต่เริ่มมีรายได้ หลังจากนั้นก็ออมมาโดยตลอด โดยมีความคิดที่อยากจะเกษียณก่อนกำหนด เป็นคนที่ไม่ค่อยทำงานเป็นลูกจ้างใคร”

จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่มาจาก ความตระหนักในการออม สัดส่วน ร้อยละ 50 การออมเพื่อเอาไปใช้จ่ายในอนาคต ร้อยละ 25 และ เงินเหลือเพียงพอที่จะออม ร้อยละ 20 ซึ่งส่วนใหญ่ผู้เข้าร่วมวิจัยจะเป็นคนอยู่วัย Generation Y และทำงานประจำ มีความรู้เรื่องการเงินพอสมควร จึงมีเหตุผลที่ทำให้ตัดสินใจออม มาจากทัศนคติและความคิดทำให้เกิดความตระหนักในการออมโดยส่วนใหญ่ รองลงมาจะเป็นการออมเพื่อเอาไปใช้จ่ายในอนาคต ซึ่งในแต่ละคนจะมีสิ่งที่จะต้องใช้จ่ายแตกต่างกันไปเป็นการวางแผนใช้จ่ายในช่วงระยะเวลาสั้น 3 – 6 เดือน และ สัดส่วนที่เหลือจะเป็นการออมที่มาจากส่วนที่เหลือจากภาระค่าใช้จ่ายหรือภาระหนี้

4.2.2 สัดส่วนการออมเฉลี่ยต่อเดือนจากรายได้

จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมวิจัยถึง สัดส่วนการออมเฉลี่ยต่อเดือนจากรายได้ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคน มีการออมในสัดส่วนที่มากกว่า 10% ทั้งหมด 30 คน แสดงให้เห็นว่า กลุ่มคน Generation Y จำนวน 30 คน จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีการจัดสรรการออมเฉลี่ยต่อรายได้ไม่มากนัก น้อยตามความพร้อมของแต่ละท่าน ดังที่ผู้เข้าร่วมวิจัยที่ออมได้มากกว่า 50% ต่อเดือน มีสัดส่วนที่มีการออมได้สูง เนื่องจากค่าใช้จ่ายหรือภาระหนี้ที่น้อย ตามที่ คุณเอ (รองผู้จัดการ, ชาย, อายุ 28 ปี , รายได้ 80,000 บาทขึ้นไป, ออมในสัดส่วน 80%) กล่าวว่า “อยู่กับครอบครัว ไม่ค่อยได้มีค่าใช้จ่ายมากสักเท่าไร จึงสามารถออมได้ในสัดส่วนที่สูง โดยส่วนตัวเป็นคนที่ไม่ค่อยได้ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยอะไรเท่าไร และเป็นคนที่ชอบออมอยู่แล้วจึงทำให้สามารถออมได้เยอะด้วย” หรือ คุณกิ้ง (เจ้าหน้าที่ฝ่ายขาย, หญิง, อายุ 37 ปี, รายได้ 30,001 – 50,000 บาท ออมในสัดส่วน 50%) กล่าวว่า “ภาระค่าใช้จ่ายน้อย และอาศัยอยู่กับครอบครัวด้วย จึงทำให้สามารถออมได้เยอะในแต่ละเดือน” ในขณะที่ผู้เข้าร่วมวิจัยที่ออมได้น้อยกว่า 50% ต่อเดือน ตามที่ คุณโอตะ (ผู้ช่วยผู้จัดการ, ชาย, อายุ 38 ปี, รายได้ 50,001 - 80,000 บาทขึ้นไป ออมในสัดส่วน 10%) กล่าวว่า “มีภาระค่าใช้จ่ายต่อเดือนค่อนข้างสูง จากภาระเรื่องครอบครัว เพราะ เพิ่งมีลูกเล็กด้วยและเพิ่งแต่งงานได้ไม่นาน จึงทำให้ไม่

สามารถออมได้เยอะในแต่ละเดือน” หรือ ในผู้เข้าร่วมวิจัยบางท่านสามารถแบ่งออมได้เนื่องมาจากการออมที่สามารถออมได้อย่างสบายๆ ไม่เดือนร้อนในการจัดสรรเงินในแต่ละเดือนที่ได้รับเข้ามา ดังที่ **คุณปุยฝ้าย** (ผู้จัดการ, หญิง, อายุ 35 ปี, รายได้ 50,001 - 80,000 บาท ออมในสัดส่วน 10%) กล่าวว่า “เนื่องจากเป็นคนที่ชอบท่องเที่ยวอยู่เสมอและเป็นคนที่ชอบจับจ่ายซื้อของอยู่เสมอ จึงสามารถจัดการการออมได้อยู่ในระดับประมาณนี้ ซึ่งเป็นการออมที่รู้สึกว่ามันน้อยและไม่มากจนเกินไป อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถใช้จ่ายและออมควบคู่กันไปได้”

จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้ สามารถแบ่งการออมในช่วง 10% - 50% ของรายได้ โดยมีสัดส่วน ร้อยละ 83 ของทั้งหมด และ ออมมากกว่า 50% ร้อยละ 17 ของทั้งหมด โดยทางผู้วิจัยสนใจในส่วนที่ผู้เข้าร่วมวิจัยออมได้มากกว่า 50% ของรายได้ เนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันนั้นสามารถทำได้ยาก แต่ผู้เข้าร่วมวิจัยยังคงสามารถออมได้ในสัดส่วนที่สูง ซึ่งอาจจะมาจากหลากหลายปัจจัย เช่น รายได้ที่สูง ภาระค่าใช้จ่ายน้อย เป็นต้น

4.2.3 ความถี่ในการออม

จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมวิจัย ถึงสัดส่วนการออมเฉลี่ยต่อเดือนจากรายได้ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มีการความถี่ในการออม เฉลี่ย เดือนละ 1 ครั้ง โดยส่วนใหญ่ผู้เข้าร่วมวิจัย จะเป็นผู้ที่มีรายได้ประจำ ส่วนใหญ่ทำให้มีการออมตามรอบของรายได้ โดยเหตุผลส่วนใหญ่ที่ออมจะเกิดจากวินัยและการจัดสรรเงินออม ดังที่ **คุณจ๊ะจ๋า** (พนักงานระดับกลาง, หญิง, 27 ปี) กล่าวว่า “ต้องการสร้างวินัยในการเก็บเงิน เพื่อให้สามารถออมเงินได้ตามแผนที่วางไว้ โดยจะออมเงินทุกครั้งที่ได้รับรายได้เข้ามา” หรือ ความถี่ที่ออมได้ 1 ครั้งต่อเดือนมาจากการที่ได้รับรายได้มาแหล่งรายได้ที่เป็นเงินเดือน **คุณแอส** (ที่ปรึกษาการลงทุน, หญิง, 27 ปี) กล่าวว่า “ออมเงินทุกครั้งเมื่อได้รับรายได้ซึ่งส่วนใหญ่มาจากเงินเดือน โดยคิดว่าการออมจะทำให้อนาคตสามารถทำตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ เช่น ซื้อบ้าน ซื้อรถ และ ลงทุนอื่น ๆ ” หรือตามที่ผู้เข้าร่วมวิจัยอีกราย เห็นว่า จะออมทุกครั้งต่อรอบของรายได้ที่เป็นเงินเดือนก่อนนำไปใช้จ่าย **คุณจอมมี** (ผู้ช่วยผู้จัดการ, ชาย, 30 ปี) กล่าวว่า “จะออมทุกเดือนจากรายได้ประจำก่อนทุกครั้งต่อรอบเงินเดือน โดยออมก่อนเอาเงินออกไปใช้จ่าย โดยออมไว้ลงทุนต่อในอนาคตหรือไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉินต่อไป”

โดยผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์จะมีการออมเงินต่อเดือน เดือนละ 1 ครั้ง มาจากการที่ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของ อาชีพ ที่มีรายได้เป็นรายได้ประจำโดยได้รับรายได้เป็นเงินเดือน โดยส่วนใหญ่เงินเดือนก็จะจ่ายเดือนละ 1 ครั้ง ทำให้ส่วนใหญ่ความถี่ในการออมของกลุ่มคนวัยทำงานก็จะสอดคล้องกับรอบของเงินเดือนเช่นเดียวกัน ซึ่งผู้เข้าร่วมวิจัยเกือบจะทั้งหมดเป็นพนักงานประจำจึงทำให้ความถี่ในการออมจะเหมือนกันทั้งหมด

4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ

จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมวิจัย ในคนกลุ่ม Generation Y ซึ่ง ทำให้ทราบว่า ทุกคนล้วน มีพฤติกรรมออมหมกหม้มทั้งสิ้น และผู้วิจัยได้ศึกษาเพิ่มเติมถึงประเด็นที่สนใจและประเด็นสำคัญของงานวิจัยชิ้นนี้ซึ่งก็คือปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ โดยอยากจะทราบถึง ปัจจัยที่ส่งผลให้ตัดสินใจออมเพื่อเกษียณ โดยผู้เข้าร่วมวิจัยความคิดเห็นในการออมเพื่อเกษียณอายุ ในเชิงบวกต่อการออมเพื่อเกษียณอายุ ซึ่งผู้เข้าร่วมวิจัยท่านหนึ่งมองว่าการออมเพื่อการเกษียณเป็นสิ่งสำคัญ ทำให้ไม่ลำบากในตอนแก่ โดย คุณพีพี (พนักงานระดับกลาง, หญิง, 35 ปี) กล่าวว่า “มองว่าการออมเพื่อเกษียณเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากจะทำให้ไม่ต้องลำบากในยามแก่ชราและไม่ต้องพึ่งพาลูกหลาน ซึ่งในช่วงนั้นจะไม่มีรายได้อะไร ทำให้ต้องนำเงินที่เราสามารถออมได้ในช่วงวัยทำงาน ออกมาใช้จ่ายหรือจาก Passive Income จากเงินออมเหล่านี้ซึ่งอาจจะนำไปลงทุนต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลตอบแทนตามมา” หรือผู้เข้าร่วมวิจัยอีกท่าน มองว่า ในช่วงวัยเกษียณจะไม่มีรายได้ ควรมีการออมสำหรับวัยเกษียณ โดย คุณเอ็มมี่ (พนักงานขาย, หญิง, 30 ปี) กล่าวว่า “เมื่อยามเกษียณจะไม่มีรายได้ ไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ ก็ควรจะต้องมีเงินออมไว้ใช้จ่ายให้เพียงพอหลังจากเกษียณ โดยคาดว่าจะต้องมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพที่ไม่น้อยเมื่อถึงยามนั้นจากวัยที่แก่ลง” แต่ในบางรายของผู้เข้าร่วมวิจัยที่อาจจะไม่ให้ความสำคัญกับการออมเพื่อการเกษียณอายุนัก ซึ่งมองว่าเป็นเรื่องไกลตัวและด้วยอาชีพที่มีสวัสดิการมารองรับ ตามที่ คุณปอ (พนักงานราชการ, ชาย, 27 ปี) กล่าวว่า “ยังคงมองเป็นเรื่องที่ไกลตัว ยังพอมีเวลาในอนาคตในการออมเพื่อเกษียณอายุได้ และในปัจจุบันทำงานเป็นข้าราชการโดยซึ่งมีสวัสดิการรองรับอยู่ภายในหลังจากเกษียณ โดยเป็นสวัสดิการที่สามารถอยู่ได้อย่างสบายในตำแหน่งที่จะเติบโตดีขึ้นไปถึงการเกษียณอายุจากทำงาน ซึ่งมองว่าจะยึดอาชีพนี้ไปจนเกษียณอายุ”

ความคิดเห็นหรือมุมมองของกลุ่มผู้เข้าสัมภาษณ์ส่วนใหญ่จะมองว่า การออมเพื่อการเกษียณอายุเป็นเรื่องสำคัญในชีวิตปัจจุบันเพื่อรองรับอนาคตที่กำลังจะมาถึงสำหรับ Generation Y ทุกคน ซึ่งมีเวลาอีก 20 – 30 ปีในการทำงานและออมเพื่อจะนำไปใช้ชีวิตในยามเกษียณอายุ โดยผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและมีความคิดในเชิงบวกเกี่ยวกับการออมเพื่อการเกษียณอายุ โดยมองเห็นได้จากโครงสร้างทางครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม การมีครอบครัวที่ซ้าลง การไม่แต่งงาน หรือไม่มีบุตร ล้วนทำให้เมื่อถึงวัยแก่ชรา ต้องใช้ชีวิตด้วยการดูแลตัวเอง ไม่มีลูกหลานคอยช่วยเหลือเหมือนสังคมในอดีต หรือแม้แต่ค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพที่ทุกคนเห็นตรงกันว่าจะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งจะทำให้เมื่อแก่ชราไปจำเป็นต้องมีเงินออมไว้ใช้มากขึ้นกว่าเดิมที่เคยผ่านมา

จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมวิจัย ผู้วิจัยได้ข้อสรุปว่าปัจจัยหลักที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุสำหรับกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีดังต่อไปนี้

1) คุณภาพชีวิตหลังเกษียณ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้านดังนี้

- ด้านสุขภาพกาย : จากการสัมภาษณ์พบว่า ปัจจัยด้านสุขภาพกายเป็นมุมมองด้านหนึ่งของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ ดังเช่นที่ผู้เข้าร่วมวิจัย ท่านหนึ่ง คุณเอ็มมี (พนักงานขาย, หญิง, 30 ปี) กล่าวว่า “ปัจจัยด้านสุขภาพในช่วงชีวิตหลังเกษียณ ส่งผลให้ต้องมีเงินออมไว้เพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับเรื่องนี้ เมื่อถึงวัยหลังเกษียณจะมีปัญหาด้านสุขภาพตามมา” หรือผู้เข้าร่วมวิจัยอีกท่านหนึ่ง คุณกอย (ผู้จัดการ, หญิง, 36 ปี) กล่าวว่า “สุขภาพหลังเกษียณ เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ต้องมีเงินออมไว้ใช้ในชว่งนั้น ซึ่งยิ่งอายุมาก สุขภาพก็จะแยลงเรื่อย ๆ” หรือผู้เข้าร่วมวิจัยอีกท่านหนึ่ง คุณพีพี กล่าวว่า “อยากเกษียณโดยมีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยมีเงินออมของตัวเองไว้ใช้สำหรับดูแลสุขภาพในช่วงหลังเกษียณที่ไม่ต้องพึ่งพาคงรอบข้างในส่วนนี้”
- ด้านความมั่นคงในชีวิต จากการสัมภาษณ์พบว่า ปัจจัยคุณภาพชีวิตทางด้านความมั่นคงในชีวิต เป็นมุมมองด้านหนึ่งของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ ดังเช่นที่ผู้เข้าร่วมวิจัย ท่านหนึ่ง คุณแพรวไหม (เจ้าหน้าที่การตลาด, หญิง, 25 ปี) กล่าวว่า “ต้องการสร้างความมั่นคงในชีวิตซึ่งเมื่ออายุมากขึ้นหรือไปถึงวัยเกษียณ ชีวิตจะไม่ลำบาก” หรือผู้เข้าร่วมวิจัยอีกท่านหนึ่ง คุณจ๊ะจ๋า ได้กล่าวว่า “เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้อยากมีความมั่นคงในชีวิตเพื่ออนาคตซึ่งมีความแน่นอน” หรือผู้เข้าร่วมวิจัยอีกท่าน คุณวีวี (ผู้จัดการ, หญิง, 29 ปี) กล่าวว่า “กลัวแก่แล้วไม่มีเงินเพียงพอโดยไม่อยากต้องทำงานในวัยหลังเกษียณ ซึ่งก่อนจะถึงวัยเกษียณอายุควรมีความมั่นคงให้กับชีวิตก่อน” ตามที่ คุณโอ๊ก กล่าวว่า “อยากเกษียณก่อนกำหนด โดยเป็นคนที่ไม่ชอบทำงานประจำหรือเป็นลูกจ้างคนอื่น อยากมี Passive Income ใช้โดยที่ไม่ต้องทำงาน ซึ่งจำเป็นต้องมีความมั่นคงในชีวิตก่อนที่จะเกษียณก่อนกำหนด”

2) ผลตอบแทนของการออม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

- การออมสร้างผลตอบแทนที่อย่างสม่ำเสมอ จากการสัมภาษณ์พบว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทนของการออมที่สม่ำเสมอ ซึ่งผลตอบแทนที่ได้รับจะได้ต่อเนื่องเป็นรายปี เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ ดังเช่นที่ผู้เข้าร่วมวิจัยท่านหนึ่ง คุณแพรวพลอย (ธุรกิจส่วนตัว, หญิง, 25 ปี) กล่าวว่า “ออมเพื่อการเกษียณอายุ โดยมองจากผลตอบแทนที่สม่ำเสมอของการออมเป็นหลัก เพื่อทำให้ไปถึงเป้าหมายของการออมเพื่อการเกษียณ เช่น

การออมในเงินฝากประจำที่ให้ดอกเบี้ยที่สม่ำเสมอและได้ตามอัตราที่ทราบก่อนที่จะนำเงินไปฝาก” หรือ ผู้เข้าร่วมวิจัยอีกท่าน **คุณเรนนี่** (ผู้จัดการ, หญิง, 39 ปี) กล่าวว่า “ปัจจัยที่จะออมเพื่อการเกษียณอีกทางหนึ่ง จะมองถึงความสม่ำเสมอของผลตอบแทนที่ออมด้วย เพราะอยากได้ผลตอบแทนการออมที่เป็นกำไรทุก ๆ ปี ไม่อยากเสียเงินต้นหรือขาดทุน”

- ความคุ้มค่าของผลตอบแทน : จากการสัมภาษณ์พบว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทนของการออมที่สม่ำเสมอ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ โดยความคุ้มค่าในด้านผลตอบแทนที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับความเสี่ยงที่ได้รับการลงทุน ดังเช่นที่ผู้เข้าร่วมวิจัยท่านหนึ่ง **คุณคัมมี่** (ผู้จัดการ, ชาย, 36 ปี) กล่าวว่า “ออมโดยเลือกจากผลตอบแทนที่คุ้มกว่ากับการออมโดยอาจจะมองเรื่องความเสี่ยงกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์นั้น เช่น การลงทุนในหุ้นย่อมมีความเสี่ยงมากกว่าการลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล” หรือ ผู้เข้าร่วมวิจัยอีกท่าน **คุณวีวี** (ผู้จัดการ, หญิง, 29 ปี) กล่าวว่า “สิ่งที่จะตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณ คือ ความคุ้มค่าที่มีจากการการออมหรือการลงทุน ซึ่งมองว่า ความเสี่ยงกับผลตอบแทนที่จะได้รับการออมหรือลงทุนเป็นสิ่งที่คู่กัน ซึ่งจะเลือกออมหรือลงทุนในสิ่งที่พอยอมรับความเสี่ยงได้ ซึ่งเป็นคนที่พอยอมรับความเสี่ยงได้มากในระดับหนึ่ง”

3) รายได้

- ระดับรายได้ จากการสัมภาษณ์พบว่า ปัจจัยด้านระดับของรายได้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ ดังเช่นที่ผู้เข้าร่วมวิจัย ท่านหนึ่ง **คุณเจเจ** (เลขานุการ, หญิง, 29 ปี) กล่าวว่า “ถ้ามีรายได้สูงจะส่งผลให้ออมเพื่อการเกษียณอายุเพิ่มขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากจะมีส่วนเหลือในเงินออมเพิ่มมากขึ้น โดยในปัจจุบันมีสัดส่วนการออมเฉลี่ย 30% ต่อเดือน ซึ่งถ้ามีรายได้มากจะออมได้มากกว่าสัดส่วนนี้เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายที่คงที่” หรือ ผู้เข้าร่วมวิจัยอีกท่านหนึ่ง **คุณเอ็มจี** (ธุรกิจส่วนตัว, ชาย, 24 ปี) กล่าวว่า “ปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจออม จะออมได้มากหรือน้อย มาจากรายได้ที่ได้รับในปัจจุบัน ซึ่งถ้าได้รับรายได้ที่มากขึ้น ย่อมทำให้สามารถออมได้เพิ่มขึ้นและตัดสินใจในการออมได้ง่ายขึ้นอีกด้วย”

4) สวัสดิการหลังเกษียณ

- จากการสัมภาษณ์พบว่า ปัจจัยด้านสวัสดิการเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ ดังเช่นที่ผู้เข้าร่วมวิจัยท่านหนึ่ง **คุณเรนนี่** (ผู้จัดการ, หญิง, 39 ปี) กล่าวว่า “เนื่องจากไม่ได้มีสวัสดิการในตอนหลังเกษียณ (ทำงานบริษัทเอกชน) ทำให้คิดว่าต้องมีค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพที่เพิ่มมากขึ้นในวัยหลังเกษียณ” หรือผู้เข้าร่วมวิจัยอีกท่านหนึ่ง **คุณกลอย** (ผู้จัดการ, หญิง, 36 ปี) กล่าวว่า “ปัจจุบันทำงานในบริษัทเอกชน ซึ่งสวัสดิการที่มี

อยู่ที่ช่วยเหลือแก่ในตอนนี้ยังทำงานอยู่ ไม่ได้ครอบคลุมไปถึงตอนที่เกษียณอายุ ซึ่งเมื่อเกษียณแล้วจำเป็นต้องมีเงินออมไว้ใช้จ่ายดูแลตัวเองหรือครอบครัว การที่มีสวัสดิการที่ไม่ครอบคลุมจึงทำให้เป็นปัจจัยที่ต้องออมในปัจจุบัน”

5) อุปสรรคของการออม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

- การใช้จ่ายเพื่อสนองความต้องการ : จากการสัมภาษณ์พบว่า อุปสรรคในการออมด้านการใช้จ่ายเพื่อสนองความต้องการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ ดังเช่นที่ผู้เข้าร่วมวิจัยท่านหนึ่ง คุณกิ้ง (เจ้าหน้าที่ฝ่ายขาย, หญิง, 37 ปี) กล่าวว่า “ใช้เงินไปกับการท่องเที่ยวเยอะมาก เนื่องจากเป็นคนชอบท่องเที่ยวไปในที่ต่าง ๆ ในเวลาว่าง ซึ่งทำให้ออมได้น้อยลงในแต่ละเดือน” หรือที่ผู้เข้าร่วมวิจัยอีกท่านหนึ่ง คุณเต็ล (พนักงานขาย, หญิง, 37 ปี) กล่าวว่า “เป็นคนชอบออกเดินทางท่องเที่ยวไปในสถานที่ต่าง ๆ ทั้งในต่างประเทศ และ นอกประเทศ ซึ่งเป็นสิ่งที่ปัจจัยในการตัดสินใจออมในแต่ละเดือน โดยเงินออมที่มีอยู่หรือที่กำลังจะได้ออมหายไปจากการใช้จ่ายในสิ่งเหล่านี้”
- ภาระหนี้สิน : จากการสัมภาษณ์พบว่า อุปสรรคในการออมด้านภาระหนี้สินเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ ดังเช่นที่ผู้เข้าร่วมวิจัยท่านหนึ่ง คุณจูนนี่ (เจ้าหน้าที่, หญิง, 30 ปี) กล่าวว่า “ทุกวันนี้มีภาระหนี้ค่อนข้างเยอะ ทั้งบ้านและรถ จึงทำให้เหลือเงินออมได้น้อยลง” หรือผู้เข้าร่วมวิจัยอีกท่านหนึ่ง คุณแอส (ที่ปรึกษาการลงทุน, หญิง, 27 ปี) กล่าวว่า “ภาระหนี้สินในปัจจุบัน เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เลือกออม ซึ่งต้องชำระหนี้สินก่อน จึงจะมีเงินเก็บไว้ออม โดยมีภาระหนี้บ้านและบัตรเครดิต ทำให้การออมจะเกิดขึ้นหลังจากชำระภาระหนี้เรียบร้อย”
- ค่าใช้จ่ายที่ไม่คาดคิด : จากการสัมภาษณ์พบว่า อุปสรรคในการออมด้านค่าใช้จ่ายที่ไม่คาดคิดเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ ดังเช่นที่ผู้เข้าร่วมวิจัยท่านหนึ่ง คุณจอมมี่ (ผู้ช่วยผู้จัดการ, ชาย, 30 ปี) กล่าวว่า “มีค่าใช้จ่ายที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้นบ่อยครั้ง เช่น ค่าซ่อมรถ ค่าซ่อมบ้าน ซึ่งทำให้ออมได้น้อยลงไปกว่าที่ตั้งเป้าหมายไว้” หรือ ผู้เข้าร่วมวิจัยอีกท่าน คุณเบน (พนักงานบริษัท, ชาย, 33 ปี) กล่าวว่า “ในแต่ละเดือนจะมีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นโดยที่ไม่ได้สำรองไว้ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายสิ้นเปลืองในครอบครัว เป็นต้น ซึ่งค่าใช้จ่ายพวกนี้ทำให้กระทบต่อการตัดสินใจออมเงิน ซึ่งจะเปรียบเสมือนการนำเงินออมที่มีไปใช้จ่ายในค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เหล่านี้”

4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการออมเพื่อการเกษียณ

จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณแล้ว นั้น ทางผู้วิจัยต้องการที่จะทราบว่า เมื่อผู้เข้าร่วมวิจัยที่มีการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณแล้ว จะมีรูปแบบการออมเพื่อการเกษียณ โดยแบ่งเป็นการศึกษาในเรื่อง รูปแบบการออมเพื่อการเกษียณ ความพอใจของผลตอบแทนของการออมเพื่อเกษียณอายุ ความเพียงพอของเงินออมต่อการเกษียณอายุ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.4.1 การวางแผนในการออมเพื่อการเกษียณอายุ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่ที่ให้ความสำคัญกับการออมเพื่อเกษียณอายุ จะมีการวางแผนสำหรับการออมเพื่อเกษียณของตนเองเอาไว้ โดยอาจจะแบ่งเป็นการออมเพื่อนำเงินออมนั้นไปลงทุนต่อในสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ ตามที่ คุณปุ๋ยฝ้าย (ผู้จัดการ, หญิง, 35 ปี) กล่าวว่า “ออมเป็นเงินฝากจากรายได้ในปัจจุบัน เพื่อให้สามารถนำไปลงทุนต่อได้ในอนาคต เช่น เงินฝาก กองทุนรวม ประกันชีวิต หุ้น เป็นต้น โดยมีความสนใจลงทุนในหุ้น เนื่องจากคาดหวังผลตอบแทนที่สูงกว่าปกติที่ได้รับจากการฝากเงิน” หรือจากผู้เข้าร่วมวิจัยอีกท่าน มองว่า มีการวางแผนการออมเพื่อการเกษียณอายุ โดยการซื้อประกันสะสมทรัพย์ซึ่งเป็นการออมในระยะยาว คุณโต๊ด (เจ้าหน้าที่การตลาด, หญิง, 29 ปี) กล่าวว่า “ได้มีการวางแผนซื้อประกันสะสมทรัพย์ไว้ในระยะยาว ซึ่งมีความเสี่ยงน้อยและยังคุ้มครองชีวิตได้อีกด้วย ถือว่าเป็นการออมและได้ลงทุนไปด้วย” ในผู้เข้าร่วมวิจัยบางท่าน ขอมรับความเสี่ยงได้มากขึ้นกว่าทั่วไป ก็จะออมผ่านการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ ตามที่ คุณโอ๊ก (เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน, หญิง, 26 ปี) กล่าวว่า “วางแผนลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ โดยเป็นการซื้อคอนโดเพื่อปล่อยเช่า เพื่อรอรับรายได้แบบ Passive Income โดยปัจจุบันปล่อยเช่าและมีผลตอบแทนที่ได้รับดีกว่าการออมในแบบของเงินฝาก”

จากการสัมภาษณ์ ผู้เข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้ จะเลือกวางแผนการออมเพื่อการเกษียณอายุในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำ เช่น เงินฝาก ประกันสะสมทรัพย์ ร้อยละ 50 ซึ่งการออมประเภทเหล่านี้มีความเสี่ยงที่ต่ำและเป็นการออมขั้นพื้นฐานที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและไม่ต้องใช้เวลาในการออมมากนัก ร้อยละ 30 จะเลือกวางแผนออมในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงมากขึ้น เช่น กองทุนรวม อสังหาริมทรัพย์ หรือ หุ้น เนื่องจากมองว่าอาจจะสามารถให้ผลตอบแทนที่ดีขึ้น โดยสัดส่วนร้อยละ 20 ในผู้เข้าร่วมวิจัยบางรายยังไม่มีวางแผนในออมที่ชัดเจน โดยยังคงมองว่าปัจจัยความเสี่ยงในการออมมีผลทำให้ยังไม่ตัดสินใจที่จะออมหรือลงทุนในผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

4.4.2 รูปแบบการออมเพื่อเกษียณอายุ

จากการสัมภาษณ์ ผู้เข้าร่วมวิจัย เพื่อต้องการทราบถึง รูปแบบของการออมเพื่อเกษียณว่าอยู่ในผลิตภัณฑ์ทางการเงินแบบไหน และมีปัจจัยอะไรที่ทำให้เลือกออมในนั้น โดยมีผู้เข้าร่วมวิจัยท่านหนึ่ง มองว่า รูปแบบการออมเพื่อการเกษียณ เลือกที่จะออมในรูปแบบเงินฝาก ในปัจจุบัน ดังที่ คุณเจเล่ (ผู้ช่วยผู้จัดการ, ชาย, 26 ปี) กล่าวว่า “เลือกที่จะออมโดยการฝากเงินกับธนาคารโดยอาจจะเลือกบัญชีที่มีดอกเบี้ยพิเศษ เนื่องมาจากความเสี่ยงต่ำ และมีสภาพคล่องที่ดีเพื่อนำไป ลงทุนต่อยอดได้ในอนาคต ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการลงทุนทางด้านอื่น ” หรือผู้เข้าร่วมวิจัยอีกท่านหนึ่ง มองว่าเลือกรูปแบบการออมแบบการซื้อประกันชีวิตแบบระยะยาว คุณเป๊ป (ธุรกิจส่วนตัว, ชาย, 30 ปี) กล่าวว่า “เลือกออมในการซื้อประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ เป็นระยะยาว เนื่องจากสามารถลดหย่อนภาษีและเป็นการออมเงินในระยะยาว โดยมองว่ามีความเสี่ยงที่ต่ำ ซึ่งโดยปกติเป็นคนที่ไม่ค่อยชอบเสี่ยงสักเท่าไร” ซึ่งในผู้เข้าร่วมวิจัยบางรายก็มีการเลือกรูปแบบการออมเพื่อเกษียณอายุที่แตกต่างกันออกไป โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่มากขึ้น โดยการเลือกลงทุนในกองทุนรวม ดังที่ หรือ คุณบอม (ที่ปรึกษากฎหมาย, ชาย, 31 ปี) กล่าวว่า “เลือกออมในการซื้อกองทุนรวมโดยมีทั้งกองทุนปกติและกองทุนที่เป็น LTF ซึ่งเป็นสิ่งที่ลงทุนอยู่แล้วเพื่อลดหย่อนภาษีเงินได้ส่วนบุคคล โดยมองว่าเงินฝากให้ดอกเบี้ยน้อยไม่สามารถชนะเงินเฟ้อได้ ซึ่งทำให้ในอนาคตไม่น่าจะเพียงพอสำหรับใช้ในการเกษียณอายุ”

ส่วนใหญ่จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมวิจัยทั้งหมด พอจะแบ่งการออมในรูปแบบต่าง ๆ เป็นสัดส่วนได้ ดังนี้ ออมในรูปแบบเงินฝาก ร้อยละ 50 โดยส่วนใหญ่มาจากสาเหตุ การออมในเบื้องต้นเพื่อนำไปลงทุนต่อในอนาคต หรือ อาจจะยังมีความรู้ไม่มากพอสำหรับการลงทุน ณ ปัจจุบัน โดยสัดส่วนที่เหลือ ได้แก่ ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ ร้อยละ 25 และ กองทุนรวมต่าง ๆ ร้อยละ 25 เนื่องมาจากสาเหตุหลักมาจากการออมและได้รับสิทธิประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้วย ทำให้ผู้เข้าร่วมวิจัยที่มีฐานรายได้ที่จะต้องเสียภาษี มีการแบ่งออมในรูปแบบนี้ จะเห็นได้ว่ากลุ่มผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่ จะนิยมออมเงินฝากเป็นหลัก ซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำหรือหากมีสภาพคล่องเอาไว้ใช้ในเวลาที่ต้องการ อาจจะเหมาะสมกับในยุคปัจจุบัน

4.4.3 ความพอใจของผลตอบแทนของการออมเพื่อเกษียณ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมวิจัย เพื่อต้องการที่จะทราบถึงความพอใจในสำหรับผลตอบแทนที่เป็นการออมเพื่อการเกษียณ โดยมีผู้เข้าร่วมวิจัยท่านหนึ่ง มองว่า ผลตอบแทนที่ได้รับในช่วงนี้ เป็นผลตอบแทนที่ได้เหมาะสมกับความเสี่ยงของประเภทผลิตภัณฑ์ที่ลงทุน ดังที่ คุณเรนนี่ (ผู้จัดการ, หญิง, 39 ปี) กล่าวว่า “พอใจกับผลตอบแทนที่ได้รับ เนื่องจากออมในเงินฝาก

ซึ่งไม่มีความเสี่ยง จึงได้ผลตอบแทนไม่สูงเป็นเรื่องปกติที่สามารถยอมรับได้ ซึ่งยังไม่รู้ว่าจะไปลงทุนอะไรในตอนนี้ที่จะทำให้ผลตอบแทนได้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน” หรือ ผู้เข้าร่วมวิจัยอีกท่านหนึ่ง มองคล้ายๆกันว่า ถ้าฝากเงินในรูปแบบเงินฝากและได้ผลตอบแทนที่ต่ำก็สามารถยอมรับได้เนื่องจากความเสี่ยงน้อย **คุณโลดี** (เจ้าหน้าที่การตลาด, หญิง, 29 ปี) กล่าวว่า “พอใจในผลตอบแทน เนื่องจากความเสี่ยงของการฝากเงินต่ำ ก็คงได้ผลตอบแทนประมาณนี้ โดยไม่ยอมเสี่ยงขาดทุนถ้าต้องไปลงทุนในสินทรัพย์ที่เสี่ยงกว่านี้” ในทางตรงกันข้าม ก็มีกลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัยบางส่วนที่ยังไม่พอใจกับผลตอบแทนที่ได้รับ และมีความต้องการจะได้ผลตอบแทนที่สูงหรือมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ดังเช่น **คุณกลอย** (ผู้จัดการ, หญิง, 36 ปี) เกล่าว่า “ยังไม่พอใจ ปัจจุบันยังคงออมในเงินฝากซึ่งได้รับผลตอบแทนโดยรวมที่ค่อนข้างต่ำ โดยมาจากระดับความเสี่ยงที่ได้รับ ซึ่งจริง ๆ อยากได้ผลตอบแทนที่สูงมากขึ้นกว่านี้ ซึ่งอาจจะต้องกระจายการออมไปลงทุนในสินทรัพย์ประเภทอื่น ๆ” หรือ อาจจะมาจากการออมในสินทรัพย์ที่เสี่ยงและผลตอบแทนไม่ได้เป็นอย่างที่คาดหวังไว้ **คุณเอส** (ที่ปรึกษาการลงทุน, หญิง, 27 ปี) กล่าวว่า “ไม่พอใจกับผลตอบแทนที่ได้รับ เนื่องลงทุนในกองทุนรวมแล้วผลตอบแทนขาดทุนค่อนข้างเยอะ อาจจะเป็นเพราะสถานะของตลาดปัจจุบันทำให้การลงทุนนั้นได้ผลตอบแทนน้อยลง”

โดยผู้เข้าร่วมวิจัย ร้อยละ 74 พยายามพอใจกับผลตอบแทนที่ได้รับในปัจจุบัน และอีกร้อยละ 26 ไม่พอใจกับผลตอบแทนที่ได้รับอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่ที่พอใจกับผลตอบแทนที่ได้รับนั้น เนื่องมาจากปัจจัยด้าน ผลตอบแทนที่ได้รับ กับ ความเสี่ยงของการออมนั้น สามารถยอมรับได้ ส่วนสำหรับผู้เข้าร่วมวิจัยที่ไม่พอใจกับผลตอบแทน มองว่าผลตอบแทนที่ได้รับน้อยไปจากที่คาดหวัง มาจากปัจจัยภายนอก เช่น ภาวะตลาดในปัจจุบันส่งผลให้สินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ ให้ผลตอบแทนที่ไม่ดีหรือติดลบ

4.4.4 ความเพียงพอของเงินออมต่อการเกษียณอายุ

จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมวิจัย ถึงความเพียงพอของเงินออมต่อการเกษียณอายุในปัจจุบันว่ามีความเพียงพอต่อการใช้จ่ายชีวิตหลังจากการเกษียณ โดยมีผู้เข้าร่วมวิจัยบางรายมองว่า การออมในปัจจุบันยังไม่เพียงพอ จากเงินเฟ้อและค่าใช้จ่ายสำหรับสุขภาพในช่วงวัยหลังเกษียณ ดังที่ **คุณแบตเตอร์** (ธุรกิจส่วนตัว, ชาย, -30 ปี) กล่าวว่า “เงินออมที่สามารถออมได้ในปัจจุบันคาดว่ายังไม่เพียงพอต่อการ ใช้ชีวิตสำหรับวัยหลังเกษียณ เนื่องมาจากอัตราเงินเฟ้อและปัญหาสุขภาพในช่วงหลังเกษียณ โดยคาดว่าจะต้องมีเงินออมที่มากกว่านี้ อาจจะมาจากการลงทุนในสินทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่านี้หรือหารายได้เพิ่มขึ้นให้มากกว่านี้ เพราะกำลังจะมีบุตร ซึ่งทำให้มีภาระค่าใช้จ่ายในชีวิตที่เพิ่มขึ้นด้วย” หรือผู้เข้าร่วมวิจัยมองว่า ยังเพิ่งเริ่มทำงานและมีระยะเวลาออมที่น้อย

จึงคาดว่าเงินออมในตอนนี้อาจยังไม่เพียงพอต่อการเกษียณอายุ ดังที่ **คุณเอ็มมี** (พนักงานขาย, หญิง, 30 ปี) กล่าวว่า “เงินออมที่มีตอนนี้ ยังไม่เพียงพอต่อการใช้ชีวิตในช่วงวัยหลังเกษียณ เพราะเริ่มจะทำงานมาไม่นานนัก และยังสามารถทำงานได้อีกนาน จึงมองว่าในอนาคตจะต้องมีเงินออมให้มากกว่านี้เพื่อให้สามารถเพียงพอสำหรับการใช้ชีวิตในวัยที่ต้องเกษียณ โดยมองว่าอาจจะต้องมีการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าเงินฝากเพื่อจะสามารถให้มีเงินออมที่เพียงพอ” และมีผู้เข้าร่วมวิจัยท่านหนึ่ง มองว่า เงินออมในปัจจุบันและรายได้สามารถเพียงพอต่อการเกษียณได้ในอนาคต **คุณปุ๋ยฝ้าย** (ผู้จัดการ, หญิง, 35 ปี) กล่าวว่า “เงินออมในตอนนี้อาจจะเพียงพอ เนื่องมาจากระดับรายได้และอายุที่คาดว่าเกษียณอายุในอนาคต ซึ่งมองว่าปัจจุบันได้ลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ ด้วย เพื่อสร้างผลตอบแทนให้สามารถไปถึงจุดที่จะเกษียณให้เร็วกว่าที่คาดไว้”

โดยส่วนใหญ่ผู้เข้าร่วมวิจัย 29 จาก 30 คนหรือร้อยละ 97 จากผู้เข้าร่วมวิจัยทั้งหมด มีความคิดว่าเงินออมที่มีนั้นยังไม่เพียงพอต่อการเกษียณอายุ ส่วนใหญ่มองเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า หลังจากเกษียณต้องมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสุขภาพที่มากกว่าปกติ และในปัจจุบันมีภาระค่าใช้จ่ายที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในปัจจุบันรวมถึงการมีครอบครัว และหนี้สินก้อนใหญ่ก็เป็นส่วนทำให้เงินออมที่มองว่าจะนำไปใช้วัยหลังเกษียณอายุน้อยลงซึ่งยังไม่สามารถเพียงพอสำหรับวัยหลังเกษียณอายุ แต่ก็มีผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนน้อยที่มองว่าเงินออมที่มีอยู่เพียงพอสำหรับการใช้ชีวิตในวัยหลังเกษียณ ซึ่งมาจากระดับรายได้ แผนการลงทุนในปัจจุบันที่สร้างผลตอบแทนที่มากกว่าปกติ

4.5 เป้าหมายของการออมเพื่อการเกษียณอายุ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมวิจัย พบว่า ผู้เข้าร่วมวิจัยทุกคนมีการตั้งเป้าหมายไว้สำหรับการเกษียณอายุ ซึ่งส่วนใหญ่ ต้องการที่จะมีเงินก้อน หรือมีเงินใช้จ่ายรายเดือนในช่วงหลังเกษียณ โดยที่ไม่ต้องการพึ่งพาครอบครัว ดังที่ **คุณเจจ** (เลขานุการ, หญิง, 29 ปี) กล่าวว่า “อยากมีเงินก้อน 20 ล้านบาทเพื่อใช้ในการดำรงชีวิต ในช่วงหลังเกษียณ ซึ่งไม่รู้ว่าจะมีลูกหลานคอยดูแลไหม โดยคิดว่าเงินจำนวนนี้น่าจะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่หลังจากวัยที่ต้องทำงาน สามารถดำรงชีวิตได้” โดย ผู้เข้าร่วมวิจัยบางรายก็มีความคิด อยากได้มีรายได้หลังจากเกษียณอายุเป็นเงินรายเดือนไปตลอดเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในช่วงนั้น ดังที่ **คุณเจส** (ผู้ช่วยผู้จัดการ, ชาย, 26 ปี) กล่าวว่า “อยากมีเงินใช้จ่ายในยามเกษียณ เดือนละ 30,000 บาท คาดว่าจะเพียงพอใช้ในชีวิตหลังเกษียณ ซึ่งคิดว่าในอนาคตคงจะไม่มีภาระหนี้สินในช่วงนั้น ซึ่งคาดว่าในช่วงนั้นต้องมีทรัพย์สินอะไรสักอย่างการลงทุนไว้และสามารถให้ผลตอบแทนที่ทำให้มีรายได้ไปตามที่คาดหวัง ซึ่งมองว่ารายได้ประมาณนี้จะเพียงพอสำหรับการใช้ชีวิตในอายุช่วงนั้น” หรือผู้เข้าร่วมวิจัยอีกราย มองว่า ในช่วงวัย

หลังเกษียณจะเป็นช่วงที่ไม่สามารถทำงานได้และจะไม่มีรายได้เข้ามา จึงจำเป็นต้องนำเงินออมที่มีออกมาใช้เพื่อดำรงชีวิตในช่วงวัยเกษียณ ดังที่ คุณณิรม (เจ้าหน้าที่บริการลูกค้า, ชาย, 31 ปี) กล่าวว่า “อยากมีเงินสักประมาณ 5 ล้านบาทเอาไว้ใช้จ่ายสำหรับชีวิตหลังเกษียณซึ่งคาดว่าจะไม่มีรายได้ แต่ยังคงมีภาระค่าใช้จ่ายสำหรับการใช้ชีวิตประจำวันที่ต้องใช้จ่ายอยู่”

ผู้เข้าร่วมสัมมนาจะมีมุมมองสำหรับเป้าหมายในการออมเพื่อการเกษียณอายุเพื่อเอาไว้อใช้ในช่วงหลังเกษียณซึ่งส่วนใหญ่จะมองว่า อยากจะมีเงินก้อนจำนวนที่มากพอหรือรายรับรายเดือนที่มาจากผลตอบแทนที่นำไปลงทุนไว้ในสินทรัพย์ที่สร้างรายได้ทางอ้อม (Passive Income) ที่จะทำให้ตนเองสามารถอยู่รอดและใช้ชีวิตได้อย่างไม่ลำบากและไม่ต้องพึ่งพาครอบครัว

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ในบทนี้จะสรุปประเด็นสำคัญของการวิจัยในบทที่ผ่านมาตลอดจนอภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ โดยในการวิจัยครั้งนี้จะมุ่งศึกษา เพื่อที่จะศึกษาหาปัจจัยในการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุง และ พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตอบสนองต่อผู้ที่ต้องการออม และนำไปเป็นข้อมูลที่ใช้ตัดสินใจสำหรับผู้ที่จะออมเงินในอนาคต สามารถสรุปผลและให้ข้อเสนอแนะได้ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

หลังจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและวิเคราะห์ผลการวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการวิจัยในเรื่องที่ศึกษาทั้งหมด โดยได้ข้อสรุป ดังต่อไปนี้

5.1.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มคน Generation Y ที่ทำงานในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑลพิจารณาปัจจัยที่สำคัญและส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ ได้แก่ 1) คุณภาพชีวิตหลังเกษียณ ทั้งในด้านสุขภาพกาย และ ความมั่นคงในชีวิต โดยกลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์เป็นพนักงานที่มีรายได้ประจำโดยส่วนใหญ่ จะมองว่า ต้องการพึ่งพาตัวเองจากเงินออมได้ในช่วงหลังเกษียณ โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาครอบครัว บางรายมองว่าสวัสดิการที่ได้รับอยู่ในปัจจุบันไม่ครอบคลุมถึงชีวิตวัยหลังเกษียณซึ่งจะมีปัญหาทางด้านสุขภาพ ที่จะมีรายจ่ายในด้านเกี่ยวกับสุขภาพมากขึ้นจากอายุที่มากขึ้น หรือบางรายมองถึงความมั่นคงในชีวิตที่จะเกิดขึ้นในวัยเกษียณเพื่อไม่ให้ชีวิต 2) ผลตอบแทนจากการออม ทั้งในด้านความความสม่ำเสมอของผลตอบแทน และ ความคุ้มค่าของผลตอบแทน 3) รายได้ โดย ระบุว่ารายได้ เป็นปัจจัยด้านหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณ หากมีรายได้มากจะส่งผลให้สามารถตัดสินใจออมได้มากขึ้น 4) สวัสดิการ ซึ่งสวัสดิการหลังเกษียณ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณ เนื่องจากสวัสดิการที่น้อยหรือไม่ครอบคลุม ทำให้เมื่อถึงวัยหลังเกษียณจำเป็นต้องพึ่งพาเงินออมเพื่อเป็น

ค่าใช้จ่ายหลังเกษียณ 5) อุปสรรคของการออม ซึ่งมี 3 ด้าน ได้แก่ การใช้จ่ายเพื่อสนองความต้องการ กระหนี้สิน และ ค่าใช้จ่ายที่ไม่คาดคิด ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการออมเพื่อการเกษียณ ซึ่งถ้ามีรายจ่ายประเภทเหล่านี้มากเท่าไรจะส่งผลให้เหลือเงินออมได้น้อยลง

5.1.2 รูปแบบการออมเพื่อการเกษียณอายุ

กลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลส่วนใหญ่ยังมีมุมมองในการเลือกออมในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำ เช่น เงินฝาก หรือซื้อประกันสะสมทรัพย์ โดยมองว่า มีความปลอดภัยสูงของเงินต้นเมื่อเทียบกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยพอมิผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์บางส่วนก็ออมในสินทรัพย์ที่เสี่ยงขึ้น เช่น กองทุน หุ้น และอสังหาริมทรัพย์ เนื่องจากพอมิมีความรู้ในการลงทุนอยู่บ้าง เห็นว่าก็อาจจะผลตอบแทนที่ดีกว่าสินทรัพย์ที่เสี่ยงต่ำ และอาจจะต้องยอมรับความผันผวนของราคาให้ได้ เมื่อถามผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์ถึงความพอใจในผลตอบแทนของการออมเพื่อการเกษียณอายุ ส่วนใหญ่พอใจกับผลตอบแทนที่ได้รับเพราะยอมรับผลตอบแทนกับความเสี่ยงของการออมได้ตามที่เลือกออม แต่บางส่วนก็อาจจะไม่พอใจในส่วนที่ออมไว้แล้วผลตอบแทนไม่เป็นไปตามที่คาดไว้ เช่น ออมในกองทุนแต่กองทุนมีผลตอบแทนที่ไม่ดีเนื่องจากสถานะของตลาดที่ไม่เอื้ออำนวยในปัจจุบัน ในเรื่องของความเพียงพอของเงินออมต่อการเกษียณอายุ ผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่มองว่า การออมที่มีในปัจจุบันยังคงไม่เพียงพอสำหรับการใช้ชีวิตในวัยหลังเกษียณอายุ เนื่องจากคาดการณ์ว่าวัยหลังเกษียณในยุคปัจจุบันต้องมีค่าใช้จ่ายที่สูงยกตัวอย่าง เช่น ค่าใช้จ่ายทางด้านสุขภาพ ปัญหาเงินเฟ้อ และความคิดที่ต้องใช้ชีวิตโดยไม่พึ่งพาคนรอบข้างจากยุคสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้มองว่าจะต้องมีค่าใช้จ่ายที่สูงตามมา

5.1.3 เป้าหมายของการออมเพื่อการเกษียณอายุ

กลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลส่วนใหญ่มีการตั้งเป้าหมายในการออมเพื่อนำไปใช้จ่ายหลังจากการเกษียณอายุ โดยส่วนใหญ่มองว่า เป้าหมายของการออม จะต้องต้องมีเงินออมจำนวนหนึ่ง เฉลี่ย ประมาณ 5 – 10 ล้าน เพื่อใช้จ่ายในยามหลังวัยเกษียณ ซึ่งบางรายก็อาจจะอยากมีรายได้ทางอ้อมเป็นรายเดือน (ประมาณ 20,000 – 50,000 บาท) ให้สามารถครอบคลุมถึงค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาคนรอบข้าง โดยเป้าหมายของผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์ในครั้งนี้จะมีเป้าหมายที่ไม่ค่อยแตกต่างกันตามข้อมูลข้างต้น เนื่องผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์ทุกคนมองว่าในช่วงหลังเกษียณจะไม่มีรายได้จากการทำงาน และ ความสามารถหารายได้ที่ลดลงไป จึงต้องมีเงินออมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตได้โดยไม่ลำบากในช่วงนั้น

5.2 อภิปรายผลวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ เป็นหัวข้อหลัก ดังนี้

5.2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อเกษียณอายุของกลุ่มคน Generation Y มาจาก เป้าหมายคุณภาพชีวิต โดย แบ่งเป็น 2 ด้าน 1. ด้านสุขภาพ โดยผู้เข้าร่วมมองว่า เมื่ออายุมากขึ้น ก็จะมีภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งไปสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง รายได้และรูปแบบการออมเพื่อการเตรียมพร้อมผู้วัยสูงอายุของประชาชน อายุ ระหว่าง 30 – 40 ปี ในเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร ของ (ชารวี ผมนุตรบำรุง, 2555) กล่าวว่า การออมของคนวัยทำงานส่วนใหญ่อายุ 30 – 40 ปี ซึ่งจะมีการออม เพื่อความมั่นคงในวัยสูงอายุ และ เก็บไว้ยามเจ็บป่วยหรือยามชรา 2. ด้านความมั่นคงในชีวิต โดยกลุ่มคน Generation Y อยากมีคุณภาพชีวิตที่ดีไม่ลำบาก ในช่วงวัยหลังเกษียณ สามารถมีเงินใช้จ่ายได้ ซึ่งไปสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการออมและการบริหารการเงินก่อนเกษียณอายุ กรณีศึกษาบุคลากรมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม (อนงนาฏ สุภกิจวณิชกุล, 2558) กล่าวว่า ส่วนใหญ่วัตถุประสงค์หลักในการออม เพื่อเป็นหลักประกันและความมั่นคงของชีวิตในอนาคต มีการออมเงินเป็นวงเงินที่แน่นอน ออมในรูปแบบฝากเงินกับสถาบันการเงินเป็นหลัก

สำหรับด้านผลตอบแทน เป็นปัจจัยหนึ่งที่กลุ่ม Generation Y ใช้ในการตัดสินใจที่จะออมเพื่อเกษียณอายุ โดยมาจากผลตอบแทนที่ได้รับสม่ำเสมอ คือ การได้รับผลตอบแทนไปตลอดในระยะของการลงทุน และความคุ้มค่าของผลตอบแทนคือ การลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่มีความเสี่ยงมากก็ควรจะได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้นตาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) (วราภรณ์ กิตติวรบุตร, 2549) ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ออมเงินในตลาดเงิน ตลาดตราสารหนี้และตลาดทุน เพื่อไว้ใช้จ่ายในยามเกษียณ ซึ่งมีปัจจัยในการออม มาจาก ผลตอบแทนที่ได้รับจากการออม และ ความแน่นอนของรายได้ในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง รูปแบบและการตัดสินใจออมและลงทุนของกลุ่ม Gen Y ในเขตกรุงเทพมหานคร (ศกุนตลา สุริยเถิง, 2556) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมและการลงทุนของกลุ่ม Gen Y ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อยคือ ปัจจัยด้านความสะดวกในการทำธุรกรรมทางการเงินต่าง ๆ ทั้งด้านการออมและการลงทุน และ อัตราผลตอบแทนที่ได้รับ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและการเมือง ปัจจัยเกี่ยวกับการ

รับรู้ข้อมูลข่าวสาร คำแนะนำในการออม และการลงทุนและสิทธิประโยชน์ในด้านภาษี ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของ พนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการออมมากที่สุด คือ ทศนคติการออม รองลงมา คือ อัตราผลตอบแทน การยอมรับความเสี่ยง และ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ

สำหรับด้านรายได้ของผู้ออม เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ตัดสินใจในการออมเพื่อการเกษียณอายุ เนื่องจากรายได้เป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการออมอย่างชัดเจน ซึ่งส่วนของการที่จะนำมาออมก็ต้องเกิดมาจากการมีรายได้ โดยรายได้เป็นปัจจัยสำคัญของการที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการออม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของลูกจ้างสถานประกอบการขนาดใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร (ศิริอรุณ อนันตวิรุพห์, 2550) ผลการวิจัยพบว่า การออม จาก เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส ค่าล่วงเวลา และรายได้อื่น ๆ เป็นปัจจัยที่มีส่งผลกระทบต่อ การออมเงิน และมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันกับสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง หรือ อีกรงานวิจัย เรื่อง การจัดการการเงินส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมของการออมของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล (มุกดา ไควหกุล, 2558) กล่าวว่า รายได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทั้งสัดส่วนของเงินออมและจำนวนเงินออม โดยรายได้เป็นปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจออม ซึ่งจำนวนรายได้จะมีผลต่อ สัดส่วนเงินออมและจำนวนเงินออม อีกทั้งยังสอดคล้องกับ งานวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อวัยเกษียณ: กรณีศึกษาข้าราชการกรมโยธาธิการและผังเมือง (นครินทร์ เจียวสว่าง, 2558) กล่าวว่า ขนาดรายได้ในปัจจุบันที่เป็นรายได้ประจำและค่าใช้จ่ายประจำเป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อวัยเกษียณเป็นหลัก ซึ่งรายได้อื่น รวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ภาระหนี้สิน ส่วนของบัตรเครดิต เงินกู้ เป็นปัจจัยรองลงมา ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมวิจัยใน ครั้งนี้ มองว่า ภาระหนี้บัตรเครดิต ชำระเงินกู้ต่าง ๆ เช่น ค่าผ่อนบ้าน ค่าผ่อนรถ เป็นต้น ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมเพื่อการเกษียณอายุ

สำหรับอุปสรรคในการออม ที่ทำให้ผู้เข้าร่วมวิจัยไม่สามารถออมได้ตามที่ได้ ตั้งเป้าหมายไว้ ทั้งนี้เกิดมาจาก ปัจจัยต่าง ๆ เช่น การใช้จ่ายเพื่อสนองความต้องการบางอย่าง ภาระหนี้สิน ค่าใช้จ่ายที่คาดคิด ล้วนทำให้เกิดการออมลงน้อยลง หรือ ไม่สามารถออมเงินได้ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนจังหวัดสตูล (ชานี ยะฮ์ ช่างวัฒนกุล, 2559) พบว่า ปัจจัยเรื่องภาระหนี้สินมีความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกับพฤติกรรมการ ออมของประชาชนที่เข้าร่วมวิจัย ในด้านความถี่ในการออมและวิธีการออมอย่างมีนัยสำคัญ โดยมิ ความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่กำหนดสัดส่วนการออมของ คริวเรือน (สุสิทธิ์ คงเรือง, ประกาศิต อินสุวรรณ, 2552) พบว่า การที่ข้าราชการมีค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น

ไม่ว่าจะด้วยภาระทางครอบครัวหรือภาระทางสังคม ทำให้ต้องมีรายได้เพิ่มขึ้นการทำงานที่นอกเหนือจากงานประจำ แต่เมื่อเหลือจากการใช้จ่ายแล้วจึงนำเงินไปเก็บออมมากขึ้น เมื่อมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้นจึงต้องเก็บออมให้มากขึ้นเพื่อภาระฉุกเฉินจำเป็น

5.2.2 ความคิดเห็นในการออมเพื่อการเกษียณอายุและความตระหนักในการออมเพื่อการเกษียณอายุ

จากการศึกษาวิจัยในการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ ผู้วิจัยพบว่า กลุ่ม Generation Y ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นหรือทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการออมเพื่อเกษียณซึ่งมองว่าเป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญที่ควรต้องวางแผนไว้ตั้งแต่ต้น เพื่อให้ช่วงชีวิตหลังวัยเกษียณนั้นมีความคุณภาพชีวิตที่ดี โดยส่วนใหญ่จะเห็นความสำคัญของการออมเพื่อเกษียณอายุและมีการวางแผนการออมไว้เพื่อการเกษียณอายุในอนาคตซึ่งมองว่าการออมเพื่อการเกษียณอายุเป็นประโยชน์กับชีวิตเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้เป็นกลุ่มคนใน Generation Y ซึ่งโดยส่วนใหญ่ทำงานประจำในบริษัทเอกชน ซึ่งไม่ได้มีสวัสดิการครอบคลุมไปจนถึงช่วงวัยหลังเกษียณ จึงมองเห็นถึงความสำคัญของการออมเพื่อการเกษียณ เพราะมีความต้องการคุณภาพชีวิตที่ดีในช่วงหลังเกษียณ ไม่ต้องพึ่งพาครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการบริโภคในวัฏจักรชีวิต (Life-Cycle Theory of Consumption) ของ Franco Modigliani (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2546) โดยพบว่าเมื่อคนอายุมากขึ้น ขึ้นจนถึงใกล้วัยเกษียณ รายได้จะเริ่มลดลงและเมื่อเกษียณก็จะไม่มีรายได้ จึงต้องนำเงินออมหรือเงินเก็บออกมาใช้จ่ายในช่วงวัยเกษียณ

ในส่วนของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นในการออมเพื่อการเกษียณอายุและความตระหนักในการออมเพื่อการเกษียณอายุ โดยจากเหตุผลข้างต้นที่กล่าวมาเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือทัศนคติ โดยสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง การตระหนักรู้และพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของกลุ่มบุคคลช่วงอายุระหว่าง 25-35 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในช่วงวัยทำงานตอนต้น (เกษมศรี ปุชนิย์วงศ์, 2558) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับการวางแผนเกษียณอายุโดยวางแผนเป้าหมายความต้องการเกษียณตอนอายุ 56 ปี ซึ่งส่วนใหญ่คิดว่ามีเงินออมเพียงพอสำหรับใช้จ่ายหลังเกษียณ และเลือกการออมผ่านการฝากเงินกับธนาคารมากที่สุด และงานวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการออมก่อนวัยเกษียณของพนักงานมหาวิทยาลัย ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (จรินรัตน์ วรวงศ์พิทักษ์ และ ฟาริดา เอ็ลลาฮี, 2560) ผลวิจัยพบว่า พนักงานให้ความสำคัญกับการออมเพื่อเกษียณ ซึ่งพนักงานรับรู้ว่าหลังเกษียณจะไม่มีสวัสดิการบำเหน็จ บำนาญเหมือนข้าราชการ โดยพนักงานส่วนใหญ่จะออมในรูปแบบเงินฝากธนาคารซึ่งสามารถนำไปใช้จ่ายได้เมื่อจำเป็น

ปัจจุบันภาครัฐมีนโยบายในการส่งเสริมการออม 2 รูปแบบ คือ การออมภาคบังคับ ซึ่งประกอบไปด้วย กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการและกองทุนประกันสังคม และการออมภาคสมัครใจที่จูงใจด้วยสิทธิประโยชน์ทางภาษี กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Mutual Fund: RMF) และกองทุนรวมเพื่อการออม (Super Savings Fund: SSF) ซึ่งกองทุนต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นการออมและสร้างทัศนคติ แรงจูงใจในการออมให้คนตระหนักและเริ่มออมเงินเพื่อให้เกิดความมั่นคงในชีวิต

5.2.3 ผลกระทบของรายได้และหนี้สินต่อการออม

จากการศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ พบว่า กลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลส่วนใหญ่ คำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการออม โดยส่วนใหญ่จะพิจารณาปัจจัยเรื่องรายได้เป็นสำคัญ เนื่องจากรายได้เป็นสิ่งที่ทำให้สามารถมีเงินออมได้ในอนาคต และอีกปัจจัย คือ ภาระหนี้สิน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ไม่สามารถออมได้อย่างเต็มที่ ซึ่งภาระหนี้สินส่วนใหญ่เกิดจากการใช้จ่ายในการซื้อสิ่งของต่าง ๆ เพื่อให้ทันกับยุคสมัย หรือเป็นสินทรัพย์มูลค่าสูงประเภทที่อยู่อาศัย หรือ รถยนต์

สำหรับภาคการออมถือเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งถ้ามีการออมที่เพียงพอจะลดการพึ่งพิงจากต่างประเทศลงไป ซึ่ง สัดส่วนการออมต่อ GDP อยู่ที่ 34.8% (ศูนย์วิจัย ธนาคารออมสิน, 2561) ซึ่งถือว่ายังอยู่ระดับสูง แต่ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงจากปัจจัยหลากหลายอย่าง ดังนี้ (อีไอซี ธนาคารไทยพาณิชย์, 2562)

- 1) รายได้ครัวเรือนไทยลดลงเป็นครั้งแรกในรอบ 10 ปี ซึ่งตรงกันข้ามกับ GDP ที่ยังคงเติบโต

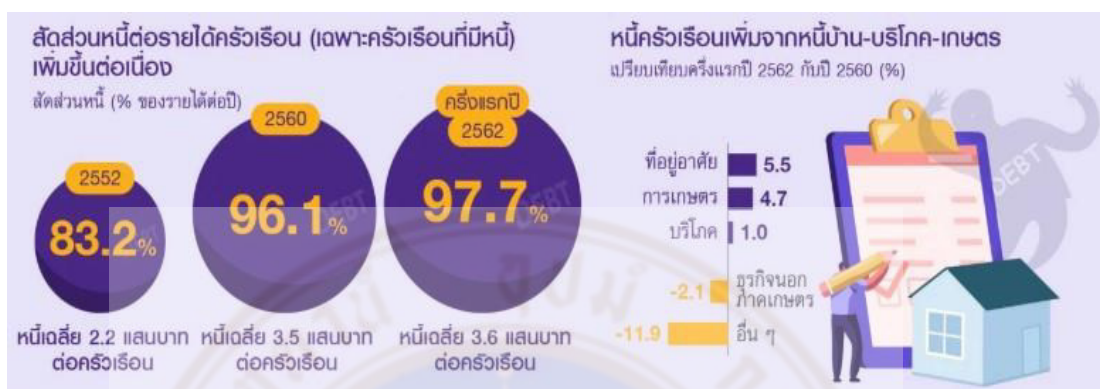

ภาพที่ 5.1 รายได้เฉลี่ยครัวเรือนเทียบกับ GDP / รายได้จากการทำงานและการทำธุรกิจลดลง ที่มา : อีไอซี

ครัวเรือนไทยมีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 26,371 บาทต่อเดือน ต่อครัวเรือน ลดลง -2.1% จากปี 2560 ที่ 26,946 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน เป็นครั้งแรกในรอบ 10 ปีที่รายได้ครัวเรือนลดลง

2) ครัวเรือนไทยเป็นหนี้มากขึ้น และภาระหนี้ต่อรายได้แตะระดับสูงสุด

ภาพที่ 5.2 สัดส่วนหนี้ต่อรายได้ครัวเรือน และ หนี้ครัวเรือนเพิ่มจากหนี้บ้าน บริโภค เกษตร ที่มา : อีไอซี

ครัวเรือนไทยก่อนหนี้เพิ่มขึ้น (ครัวเรือนที่มีหนี้ 46.3% ของครัวเรือนทั้งหมด) หนี้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นจาก 353,210 บาทต่อครัวเรือน มาอยู่ที่ 362,373 บาทต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้น 2.6% สัดส่วนหนี้ต่อรายได้ เพิ่มขึ้นจาก 96.1% เป็น 97.7% เป็นระดับสูงสุดที่สุดเป็นประวัติการณ์ **หนี้บ้านเพิ่ม** การก่อหนี้เพื่อซื้อที่อยู่อาศัยของครัวเรือนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 128,287 บาทต่อครัวเรือน โดยในปี 2560 อยู่ที่ 135,312 บาทต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้น 5.5% ส่งผลให้สัดส่วนหนี้ที่อยู่อาศัยต่อหนี้ครัวเรือนทั้งหมดเพิ่มขึ้นจาก 36.3% เป็น 37.3% **หนี้เพื่อการบริโภคเพิ่ม** (รวมหนี้รถยนต์ด้วย) ซึ่งเป็นหนี้ที่มีสัดส่วนสูงสุดของครัวเรือน เพิ่มจาก 137,678 บาทต่อครัวเรือน ในปี 2560 อยู่ที่ 139,904 บาทต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้น 1.0% สำหรับหนี้เพื่อการบริโภคแนวโน้มของหนี้แต่ละประเภทในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าการเพิ่มขึ้นของหนี้ภาคครัวเรือนถูกขับเคลื่อนโดยหนี้เพื่อการบริโภคและหนี้เพื่อที่อยู่อาศัยเป็นหลัก ไม่ใช่หนี้เพื่อการทำธุรกิจ จากปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออารมณ์ โดยมีปัจจัยหลักมาจากรายได้และภาระหนี้สินของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y จากข้อมูลข้างต้นส่งผลทำให้ครัวเรือนไทยมีการเก็บออมได้ลดลงซึ่งทำให้ครัวเรือนไทยมีความเปราะบางทางการเงินมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 5.3 อัตราการออมต่อรายได้ครัวเรือน / สัดส่วนครัวเรือนไทยที่มีสินทรัพย์ทางการเงินครอบคลุมรายจ่าย

ที่มา : อีไอซี

อัตราการออมต่อรายได้ครัวเรือนลดลงต่ำสุด อยู่ที่ 6.4% ซึ่งเป็นระดับที่ต่ำที่สุดในรอบ 10 ปี รวมไปถึง สินทรัพย์ทางการเงินครอบคลุมรายได้ (Financial Cushion) ลดลงเหลือ 7.3 เท่า และ สัดส่วนครัวเรือนไทยที่มีสินทรัพย์ทางการเงินครอบคลุมรายจ่ายไม่เกิน 3 เดือน ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2562 มีจำนวน 62.0% จากครัวเรือนทั้งหมด โดยสะท้อนถึงภาคครัวเรือนไทยที่เปราะบางเพิ่มมากขึ้น

จากปัจจัยข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าครัวเรือนไทยที่มีรายได้น้อย (รายได้เฉลี่ยน้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน) จะมีความเสี่ยงและความเปราะบาง จากความสามารถในการหารายได้ที่ลดลง ภาระหนี้ที่ต้องชำระต่อเดือนสูง หรืออาจจะสูงกว่ารายได้ที่มี และ กันชนทางการเงินมีน้อยมาก ส่งผลทำให้ภาคครัวเรือนไทยต่อจากนี้ไปมีความน่าเป็นห่วง โดยเฉพาะในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันที่มีผลกระทบจากปัญหาภายนอกอีกด้วย โดยจะส่งผลกระทบต่อออมเพื่อการเกษียณอย่างหลักเลียงไม่ได้

5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยในหัวข้อ “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ซึ่งมาจากปัจจัยคุณภาพชีวิตหลังเกษียณ ผลตอบแทนของการออม รายได้ สวัสดิการ และ อุปสรรคของการออม ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณ โดยผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางเพื่อเป็นแนวทางในการออมเพื่อการเกษียณ เพื่อให้เกิดการออมเพิ่มมากขึ้น โดยใช้แนวทางดังต่อไปนี้

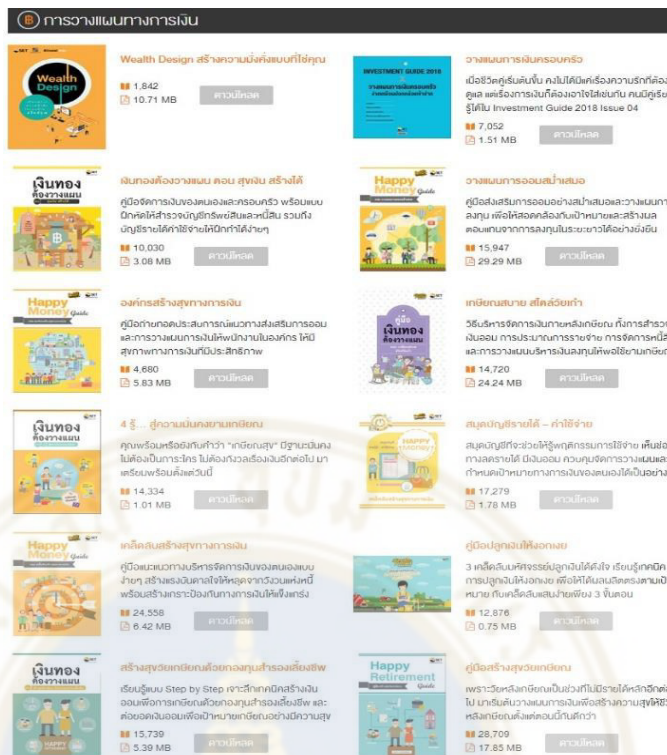
5.3.1 สร้างความตระหนักในการวางแผนเกษียณให้กับประชาชน

ส่วนของภาครัฐควรมีนโยบายที่ให้ความสำคัญสำหรับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมากขึ้น โดยมีการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมการออมที่เข้าถึงกลุ่มคนได้ทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะกลุ่มคน Generation Y ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่กำลังเริ่มทำงาน เพื่อสร้างการรับรู้ (Perception) และสร้างการตระหนักรู้ (Awareness) ให้เกิดขึ้นในวงกว้าง โดยใช้เครื่องมือสื่อสารในช่องทางที่เป็นที่นิยมในปัจจุบันคือ Social Media หรือ Website ซึ่งจากสถิติประชากรไทยใช้งาน Social Media ประจำเดือนมกราคม 2562 มีคนไทยใช้งาน Social Media ทั้งหมด 51 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 74 ของประชากรทั้งประเทศ (บลูวิพีเอ็น, 2563) ซึ่งจะทำให้สามารถกระจายข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชนได้มากและเร็วขึ้น ซึ่งแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) ด้านความรู้และข้อมูลสำหรับการวางแผนทางการเงิน

ปัจจุบันมีช่องทางต่าง ๆ ในการนำเสนอเรื่องการวางแผนทางการเงินเพื่อให้ประชาชนที่สนใจนำข้อมูลไปปรับใช้ในการออมและลงทุนให้เหมาะสมกับสภาวะปัจจุบัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

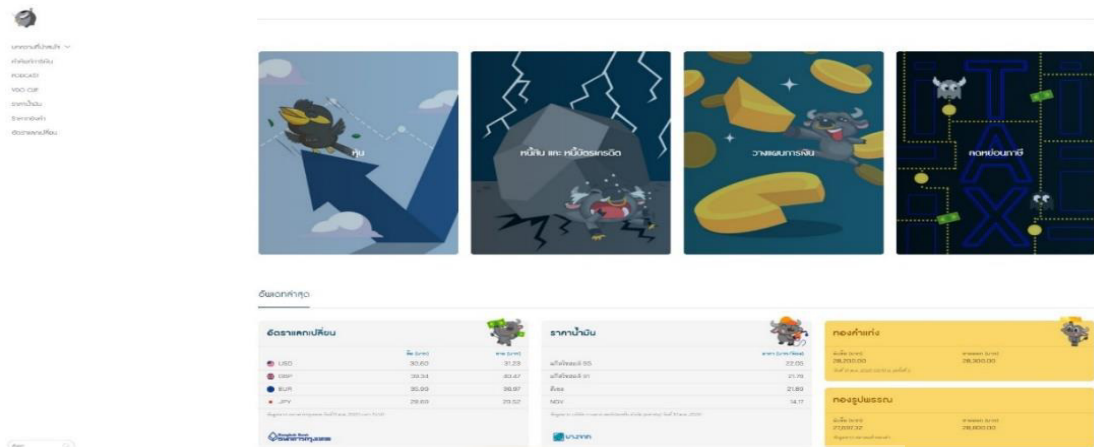
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) www.set.or.th ได้มีการจัดทำสื่อการเรียนรู้ ด้านการให้ข้อมูลในเรื่อง การวางแผนทางการเงินสำหรับวัยเกษียณ เพื่อเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่หรือคนที่ยังไม่สนใจ ได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณต่อไป โดยปัจจุบันมีหัวข้อมากมายที่สามารถเข้าไปค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้จากตัวอย่างตามภาพที่ 5.4

ภาพที่ 5.4 หลักสูตรสำหรับการวางแผนทางการเงิน
ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

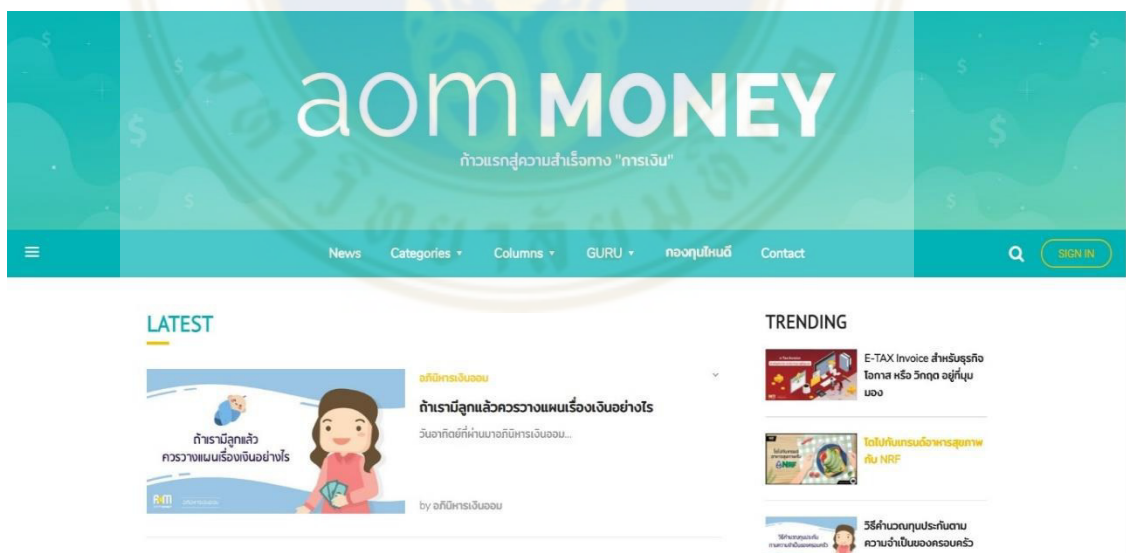
- www.moneybuffalo.in.th เป็นเว็บไซต์ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน หุ้น กองทุน การวางแผนภาษี หรือข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งหาความรู้ที่ครบวงจรสำหรับผู้ที่สนใจทางการเงิน โดยนอกจากบทความแล้วเว็บไซต์ยังมีรูปแบบ Podcast สำหรับผู้ที่ต้องการฟังในรูปแบบเสียงอีกด้วย

ภาพที่ 5.5 หน้าเว็บไซต์ moneybuffalo
ที่มา : www.moneybuffalo.in.th

- www.aommoney.com เป็นเว็บไซต์ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการการเงิน หุ้น กองทุน บัตรเครดิต หนี้สิน การวางแผนภาษี หรืออสังหาริมทรัพย์ ซึ่งจากข้อมูลต่าง ๆ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนทางการเงิน ซึ่งบทความจะถูกเขียนจากเหล่า Blogger ผู้เชี่ยวชาญด้านนั้น ซึ่งเป็นบทความที่เข้าใจง่าย

ภาพที่ 5.6 หน้าเว็บไซต์ Aommoney
ที่มา www.aommoney.com

จากแหล่งข้อมูลข้างต้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ประกอบการให้ความรู้ด้านการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุ เพื่อช่วยทำให้การออมหรือการลงทุนทำได้มีประสิทธิภาพดีขึ้น แต่ในปัจจุบันจากข้อมูลพบว่า ประชากรที่มีอายุเกิน 60 ปีขึ้นไปหรือวัยเกษียณมากกว่า 80% ไม่มีเงินเพียงพอสำหรับใช้ในวัยหลังเกษียณ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการให้ความรู้ทางการเงินในอดีตยังไม่สามารถเข้าถึงหรือช่วยทำให้เกิดประโยชน์ได้ในวงกว้างเพียงพอที่จะทำให้คนในวัยเกษียณในปัจจุบันมีเงินออมเพียงพอใช้ในวัยหลังเกษียณ

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้ความรู้แก่ประชาชนตั้งแต่ในช่วงอายุน้อยหรือเริ่มต้นตั้งแต่เป็น Generation Y เพื่อที่จะสามารถออมเงินได้ โดยอาศัยระยะเวลาที่เป็นตัวแปรที่เข้ามาช่วยให้ประชาชนทุก ๆ คนเมื่อถึงวัยเกษียณจะมีเงินออมเพียงพอต่อการดำรงชีวิต

2) ด้านการจัดการหนี้สิน

หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับการออมควรณรงค์ให้สถาบันการเงินต่าง ๆ โดยนำเสนอผลิตภัณฑ์ทางการเงินและพิจารณาการปล่อยกู้ในสินเชื่อต่าง ๆ ซึ่งไม่ควรส่งเสริมหรือเร่งขยายสินเชื่อซึ่งทำให้ประชาชนก่อหนี้เกินตัว ซึ่งจะทําให้สุดท้ายแล้วจะกลับมาเป็นหนี้เสียกับสถาบันการเงินในที่สุด โดยปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) มีการออกกฎเกณฑ์กํากับการปล่อยสินเชื่อทุกประเภท เช่น สินเชื่อที่อยู่อาศัย บัตรเครดิต สินเชื่อส่วนบุคคล สินเชื่อจํานำทะเบียน รวมถึงการดูแลอัตราดอกเบี้ยไม่ให้สูงเกินไปจากปกติซึ่งอาจจะไม่เป็นธรรมกับประชาชน ยกตัวอย่าง มาตรการ LTV (Loan to Value) อัตราส่วนสินเชื่อเมื่อเทียบกับมูลค่าของหลักประกันคือหลักเกณฑ์การกํากับดูแลสินเชื่อที่อยู่อาศัย เป็นการกําหนดเงินค่างวดขั้นต่ำสำหรับของผู้กู้ที่อยู่อาศัยตั้งแต่ 2 หลังขึ้นไปโดยยังผ่อนหลังแรกไม่หมด และผู้กู้ที่ซื้อที่อยู่อาศัยมูลค่าเกิน 10 ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งเป็นลดความเสี่ยงเรื่องหนี้สินครัวเรือนที่จะเพิ่มสูงขึ้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561)

5.3.2 ปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์เงินออมให้เหมาะสมกับการเกษียณในปัจจุบัน

จากผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ผู้เข้าร่วมวิจัยนั้นยังไม่มีการลงทุนเพื่อการเกษียณ โดยปัจจุบันผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่ยังคงออมในรูปแบบเงินฝาก ซึ่งในอนาคตการออมในรูปแบบนี้อาจจะทำให้ไม่สามารถมีเงินเพียงพอสำหรับการเกษียณอายุ ดังนั้นจึงควรลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เหมาะสมกับการเกษียณและให้ผลตอบแทนที่เหมาะสม โดยผู้ลงทุนจะต้องสามารถยอมรับความเสี่ยงได้มากขึ้นด้วย ซึ่งจะทําให้ผู้ที่ได้เข้ามาศึกษาหาข้อมูลนำไปเป็นแนวทางในการตัดสินใจในการออมหรือลงทุนต่อไปในอนาคตต่อไป สถาบันการเงินหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการออม ควรมีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่มีให้เหมาะสมกับสภาวะปัจจุบันให้มากที่สุด โดยมีข้อเสนอแนะในการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

- คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ควรปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์การให้สมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ให้สามารถสะสมเงินได้มากกว่าอัตราเงินสมทบของนายจ้าง โดยปัจจุบันกฎหมายจะให้สมาชิกสะสมได้มากถึง 15% แต่ต้องไม่เกินอัตราที่นายจ้างสมทบ ซึ่งโดยปกติทางนายจ้างจะไม่ได้สมทบในอัตราที่สูง จึงทำให้สมาชิกไม่สามารถออมเพิ่มได้
- บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ควร ใช้ระบบกองทุนร่วม (Pooled Fund) เพื่อลดภาระต้นทุนค่าบริหารจัดการและอาจจะสามารถสร้างผลตอบแทนได้ดีขึ้น โดยเป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ขนาดไม่ใหญ่หรือเพิ่งก่อตั้งโดยนำเงินลงทุนของหลายๆบริษัทมาบริหารรวมกัน จะทำให้กองทุนนั้นมีขนาดใหญ่ขึ้น สามารถกระจายการลงทุนและความเสี่ยงได้ดี ยกตัวอย่าง จากภาพที่ 5.6 กองทุนร่วมที่มีจำนวนนายจ้างมากกว่า 1 ราย มูลค่ากองทุนรวมไม่เกิน 100 ล้านบาท จะมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเฉลี่ยกันกับบริษัททั้งหมดที่อยู่ในกองทุน

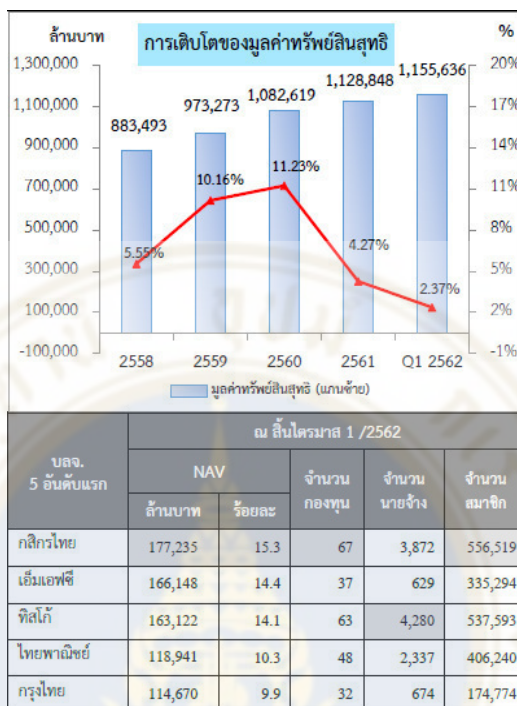
	กองทุนเดี่ยว (Single Fund)	กองทุนร่วม (Pooled Fund)
จำนวนนายจ้าง	1 ราย หรือกลุ่มบริษัทในเครือ	มากกว่า 1 รายขึ้นไป
ขนาดเงินกองทุน (โดยประมาณ)	> 100 ล้านบาท	< 100 ล้านบาท
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ	รับภาระทั้งหมด	เฉลี่ยค่าใช้จ่ายกับบริษัทนายจ้างรายอื่น
อำนาจในการตัดสินใจของคน:กรรมการกองทุน อาทิ การแก้ไขนโยบายการลงทุน หรือข้อบังคับกองทุน เป็นต้น	อิสระ	ขึ้นอยู่กับคน:กรรมการกองทุนฯ ของนายจ้างรายอื่นด้วย

ภาพที่ 5.7 เปรียบเทียบรายละเอียดระหว่างกองทุนเดี่ยวและกองทุนร่วม

ที่มา : บริษัทหลักทรัพย์ แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)

โดยในปัจจุบัน ขนาดของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพในช่วง 4-5 ปีหลังมีขนาดของกองทุนเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องแต่ในช่วง ปี 2561 เป็นต้นมา จะเติบโตในอัตราลดลง ซึ่ง บลจ. 5 อันดับแรกของไทย มี NAV รวมกัน ถึง 64% โดยมี บลจ. กสิกรไทย มี NAV (Net Asset Value) มากที่สุด โดยมีมูลค่า NAV เท่ากับ 177,235 ลบ. หรือมีส่วนที่ร้อยละ 15.3 ของตลาด โดยมีจำนวนสมาชิกมาก

ที่สุด คือ 556,519 ราย และ บลจ.ทิสโก้มีจำนวนนายจ้างสูงสุดสำหรับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยมีจำนวนนายจ้างที่ 4,280 ราย ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีการใช้กองทุนรวมในลักษณะ Pool Fund ก่อนข้างมากเนื่องจากจำนวนกองทุนอยู่ใกล้เคียงกับผู้นำตลาดอันดับ 1 โดยข้อมูลอ้างอิงจากรูป 5.8

ภาพที่ 5.8 มูลค่าทรัพย์สินสุทธิของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และ ส่วนแบ่ง NAV 5 อันดับแรก ของ บลจ.

ที่มา : www.thaipvd.com

- สถาบันการเงินผู้ออกผลิตภัณฑ์ในด้านกองทุน ควรเพิ่มความยืดหยุ่นสำหรับผลิตภัณฑ์การออมเพื่อเกษียณ โดยปัจจุบัน เงินลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (PVD) นั้น สามารถโอนออกไปยังกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) ซึ่งโดยปกติเมื่อสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพออกจากงานประจำหรือย้ายงาน จะได้รับเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่สะสมไว้ตลอดในช่วงการทำงานในรูปแบบเงินสด เพื่อเป็นการลดการรั่วไหลของเงินออมเพื่อการเกษียณ ไม่ให้นำออกไปใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น เนื่องจากเงินลงทุนยังคงสามารถสร้างผลตอบแทนต่อไปไม่ถูกถอนออกมาเพื่อใช้จ่าย โดยปัจจุบันมีหลายสถาบันการเงินเริ่มให้มีการทำธุรกรรมดังกล่าวแล้ว เช่น หลักทรัพย์จัดการกองทุนกสิกรไทย สามารถโอนย้ายเงินจาก

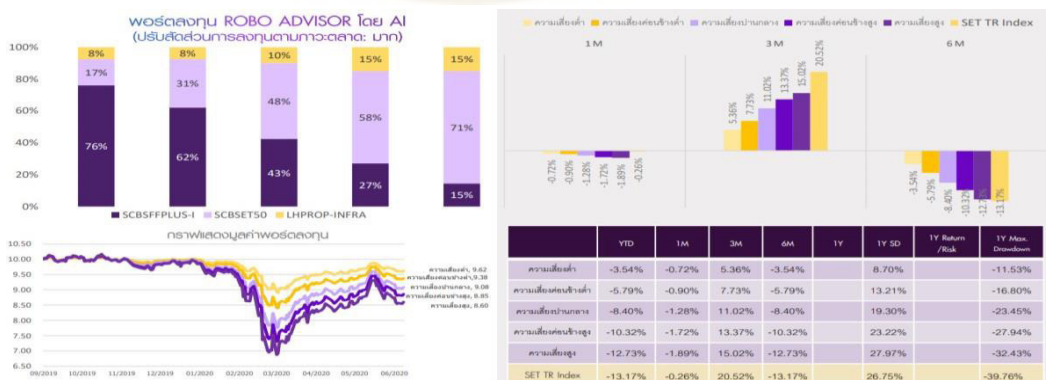
กองทุน PVD ไปยังกองทุน RMF ได้โดยไม่มีค่าธรรมเนียมในการโอนย้ายทำให้สมาชิกยังคงไม่เสียโอกาสในการลงทุนต่อ

ภาพที่ 5.9 RMF for PVD

ที่มา : หลักทรัพย์จัดการกองทุนกลีกรไทย

- สถาบันการเงินที่มีผลิตภัณฑ์สำหรับการลงทุนต่าง ๆ ควรใช้ระบบ Artificial Intelligence (AI) หรือระบบปัญญาประดิษฐ์ เข้ามาวิเคราะห์การลงทุนในผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงให้เหมาะสมกับอายุผู้ลงทุน ซึ่ง AI อาจจะเป็นโปรแกรมในการคำนวณความเหมาะสมในการลงทุนของผู้ลงทุนคนหนึ่งโดยใช้ข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบการลงทุนให้เหมาะสมกับผู้ลงทุนคนนั้นมากที่สุด โดยปัจจุบันมี บล.ไทยพาณิชย์ ได้นำระบบ AI ที่ใช้ มีชื่อว่า ROBO Advisor เข้ามาใช้สำหรับกองทุนรวม โดยเป็นการช่วยบริหารพอร์ตลงทุนอัตโนมัติแบบกระจายการลงทุนไปในสินทรัพย์ต่าง ๆ โดยผลตอบแทนขึ้นอยู่กับสถานะของตลาดหลักทรัพย์

ภาพที่ 5.10 พอร์ตลงทุน Robo Advisor โดย AI

ที่มา : บริษัทหลักทรัพย์ไทยพาณิชย์

5.3.3 จัดทำแผนการออมเพื่อการเกษียณอายุ

สำหรับกลุ่มคนทำงานในวัย Generation Y ยังคงมีเวลาทำงานก่อนการเกษียณได้อีกพอสมควร และเมื่อถึงเวลาเกษียณในช่วงอายุ 55 หรือ 60 ปี ยังต้องมีการดำเนินชีวิตในวัยหลังเกษียณอายุ อีก 10 – 20 ปี ซึ่งถ้าไม่รีบวางแผนในการออมเพื่อการเกษียณตั้งแต่วันนี้และต้องเริ่มลงมือทำเลย เมื่อถึงวัยเกษียณอาจจะไม่มีเงินออมเพียงพอต่อการเกษียณอายุ โดยในการจัดทำแผนการออมเพื่อการเกษียณอายุ โดยใช้วิธี “6 ขั้นตอนช่วยเกษียณแบบมีเงินใช้ทั้งชาติ” (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2561)

1) กำหนดอายุเกษียณและอายุขัย ซึ่งโดยปกติจะเกษียณที่อายุ 60 ปี และ อยู่จนถึงอายุ 70 – 80 ปีหรืออายุยืนได้ถึง 90 ปี โดยการประมาณอายุขัยจากคนที่เกี่ยวข้องในครอบครัว

2) กำหนดค่าใช้จ่ายในยามเกษียณ ยกตัวอย่างเช่น ตอนนี้ มีอายุ 35 ปี วางแผนจะเกษียณไว้ที่อายุ 60 ปี และคาดว่าจะมีอายุอยู่ถึง 80 ปี โดยคิดว่าจะต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตหลังเกษียณประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน โดยในแต่ละปี ค่าครองชีพและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จะแพงขึ้นไปเรื่อย ๆ โดยสมมุติว่า เงิน 20,000 บาทในวันนี้ จะมีมูลค่าเพิ่มเป็น 41,875 บาทในอีก 25 ปีข้างหน้า ดังนั้นจึงต้องเตรียมเงินไว้เพื่อใช้หลังเกษียณอีก 20 ปี ที่จำนวน 8,323,028 บาท ซึ่งต้องนำเงินก้อนนี้ไปลงทุนให้ได้ผลตอบแทนเฉลี่ยอย่างน้อย 5% ต่อปี ด้วย จึงจะทำให้เราสามารถใช้จ่ายเงินได้ตามแผนที่ตั้งใจไว้

3) ตรวจสอบเงินเกษียณจากแหล่งต่าง ๆ ว่าปัจจุบันมีเพียงพอหรือไม่จาก เงินฝาก เงินกองทุนประกันสังคม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เงินประกันชีวิต กองทุนรวมต่าง ๆ หรือการลงทุนในหุ้น

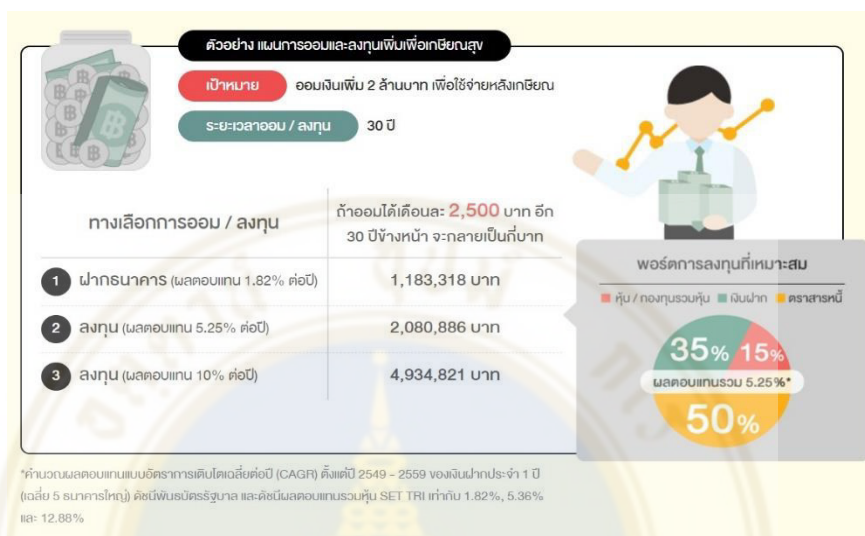
4) กำหนดเงินออมที่ยังขาดอยู่ โดยการเปรียบเทียบเงินออมที่มีกับเงินที่ต้องใช้จ่ายในการเกษียณ โดยถ้ายังห่างจากเป้าหมายที่ต้องการ ก็ต้องเร่งวางแผนเพื่อให้มีเงินออมมากขึ้น

5) วางแผนออมเงินเพิ่ม เมื่อทราบว่ายังต้องออมเพิ่มอยู่เท่าไร ให้นำเป้าหมายมาวางแผนออมเพิ่ม เริ่มจากการทำบัญชีรายรับรายจ่ายเพื่อให้สามารถมีเงินออมในแต่ละเดือน และออมอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างวินัย โดยเลือกช่องทางการลงทุนให้เหมาะสมกับความเสี่ยงที่สามารถรับได้

6) ทบทวนเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าสามารถทำตามแผนที่วางไว้ได้หรือไม่ ต้องหารายได้เพิ่ม/ลดสำหรับรายจ่ายอย่างไร ต้องบริหารเงินออมอย่างไรให้ได้ผลตอบแทน

โดยในรูปแบบด้านล่างจะแสดงตัวอย่างของการวางแผนการออมและลงทุนเพิ่มเพื่อการเกษียณ โดยมีเป้าหมายในการออมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 2 ล้านบาท และใช้ระยะเวลาออม 30 ปี โดยออมเฉลี่ยเดือนละ 2,500 บาท

ภาพที่ 5.11 ตัวอย่างแผนการออมและลงทุนเพิ่มเพื่อการเกษียณ
ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

โดยสรุป ถึงแม้ว่าจะออมเงินต่อเดือนได้จำนวนไม่มากแต่มีการออมอย่างสม่ำเสมอตามระยะเวลาที่กำหนดในสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ และให้ได้ผลตอบแทนอย่างน้อย 5.25% ต่อปี ก็จะสามารถบรรลุเป้าหมายได้ หรือถ้าได้ผลตอบแทนน้อยกว่านี้ก็อาจจะต้องออมเพิ่มขึ้นต่อเดือนเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมาย

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งถัดไป

เนื่องด้วยงานวิจัยในครั้งนี้ เป็นวิจัยเฉพาะกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ซึ่งอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และกลุ่มคนส่วนใหญ่ เป็นคนที่ทำงานประจำ จึงพบอุปสรรค ดังนี้

1) พื้นที่ของการสำรวจอาจจะยังไม่ครอบคลุมทั้งหมดประเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีครบถ้วนมากขึ้น ดังนั้นสำหรับงานวิจัยในครั้งถัดไปควรกระจายจังหวัดในการหาข้อมูลให้มากขึ้นกว่านี้ อาจจะได้ข้อมูลที่แตกต่างกันออกไป เพราะคนที่อยู่คนละจังหวัด คนละภาค อาจจะมี ความ

คิดเห็นหรือทัศนคติในเรื่องการออมแตกต่างกันออกไป เมื่อเทียบจากรายได้ต่อหัวของแต่ละพื้นที่ หรือ ค่าครองชีพในแต่ละพื้นที่ ซึ่งอาจจะทำให้ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมแตกต่างกันออกไป

2) อาชีพของผู้สัมภาษณ์ยังไม่ค่อยหลากหลาย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นพนักงานประจำที่ทำงานในสำนักงานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งทำให้ลักษณะการใช้ชีวิตหรือความรู้ความเข้าใจข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มักจะมีความใกล้เคียงกันอยู่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น การทำวิจัยในครั้งต่อไปควรสอบถามในหลากหลายอาชีพที่มากกว่านี้อาจจะข้อมูลที่หลากหลายมากขึ้นในทัศนคติหรือความคิดเห็นในเรื่องนี้ ซึ่งอาชีพอื่น ๆ อาจจะมีการแตกต่างกันในแง่ของปัจจัยหรือความรู้ในการเลือกออม หรือการวางแผนในการเกษียณ

ทั้งนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยจะเป็นประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องปัจจัยที่ตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณ รวมถึงมีส่วนช่วยผลักดันให้คนไทยให้ความสำคัญกับการออมเพื่อการเกษียณอายุมากขึ้น เนื่องจากประเทศไทยกำลังจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในไม่ช้าซึ่งในเวลานั้นคงจะมีคนสูงอายุเพิ่มมากขึ้นอย่างมาก และหวังว่าผู้สูงอายุที่เกษียณไปแล้วจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้เข้าถึงระบบสาธารณสุขที่ดี ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จำเป็นต้องมีเงินเป็นตัวประกอบให้สามารถเข้าถึงสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ ซึ่งทุก ๆ คนสามารถเริ่มได้จากวันนี้ เป็นต้นไป

บรรณานุกรม

กู๊ดไลฟ์อัปเดต. (2561). คนวัยทำงาน สืบค้น 26 ตุลาคม 2562, จาก website:

<https://goodlifeupdate.com/tag/%E0%B8%84%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%A2%E0%B8%97%E0%B8%B3%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99>

เกษมศรี ปุชนียวงศ์. (2558). การตระหนักรู้และพฤติกรรมของการเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของกลุ่มบุคคลช่วงอายุระหว่าง 25 – 35 ปี, สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กฤตภาส เลิศสงคราม. (2555). พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานบริษัท อสังหาริมทรัพย์ สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จิรินทร์น์ วรวงศ์พิทักษ์ และ ฟาริดา เอ็ดลาฮี. (2560). พฤติกรรมการออมก่อนวัยเกษียณของพนักงานมหาวิทยาลัย ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้, สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

จาคินี เรื่องธรรมศักดิ์. (2551). พฤติกรรมการบริโภคและการออมไว้ใช้ยามฉุกเฉินของครัวเรือนไทย ภายใต้ความไม่แน่นอนของรายได้, สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุฬารัตน์ อมรสุนทรศักดิ์. (2554). การให้ความหมาย รูปแบบ และกระบวนการออมเงินของลูกค้ำ บัวหลวงเอ็กซ์คลูซีฟ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จังหวัดนครปฐม, สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชารวี บุตรบำรุง. (2555). รายได้และรูปแบบการออมเพื่อการเตรียมพร้อมผู้สูงอายุของประชาชนอายุระหว่าง 30 – 40 เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร, สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ชวลีรัตน์ คงเรือง และ ประกายิต อินสุวรรณ. (2552). พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่กำหนดสัดส่วนการออมของครัวเรือน, สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชานีเยษฐ์ ช่างวัฒนกุลม. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนจังหวัดสตูล, สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์, สุวิมล เสงพัฒนา. (2547). การออม ความมั่งคั่งและบำนาญผู้สูงอายุของ
ครัวเรือนไทย, สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2561). วางแผนเกษียณอย่างไร ให้มีเงินใช้ไปทั้งชาติ ล่าสุด
สืบค้น 11 ธันวาคม 2563, จาก website:
https://www.set.or.th/set/financialplanning/lifeevent.do?innerMenuId=14&name=lifeevent_detail_retire-1
- ทีดีอาร์ไอ. (2562). “สังคมอายุยืน” พลิกวิกฤตสังคมสูงวัยให้ไทยแข่งขันได้และอยู่ดีมีสุข สืบค้น 8
ตุลาคม 2562, จาก website:
<https://tdri.or.th/2019/05/%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B8%94%E0%B8%B5%E0%B8%AD%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%8C%E0%B9%84%E0%B8%AD-%E0%B9%80%E0%B8%AA%E0%B8%99%E0%B8%AD%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%B0-%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%87/>
- เทอร์รี่ บีเคเค. (2562). Where Y? สักส่วน Gen Y ในประเทศไทย. สืบค้น 20 ตุลาคม 2562, จาก
website:<https://www.terrabbk.com/articles/191968/where-y-%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%94%E0%B8%AA%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%99-%E0%B9%83%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2>
- ธนาคารกรุงศรีอยุธยา. (2561). วางแผนหลังเกษียณ ต้องเก็บเงินเท่าไรถึงจะพอ สืบค้น 21 ตุลาคม
2562, จาก website: <https://www.krungsri.com/th/plearn-plearn/saving-plan-for-your-retirement>
- ธนาคารไทยพาณิชย์. (2560). Gen Y นี้เยอะกว่าทุก Generation จริงหรือ? สืบค้น 24 ตุลาคม 2562,
จาก website: <https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/geny-more-debts.html>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2561). คิดจะซื้อบ้านต้องรู้จัก "มาตรการ LTV" ล่าสุดสืบค้น 28 สิงหาคม 2563, จาก website:
<https://www.bot.or.th/Thai/ConsumerInfo/Topics/Pages/LTV.aspx>
- นครินทร์ เจียวสว่าง. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อวัยเกษียณ: กรณีศึกษาข้าราชการกรมโยธาธิการและผังเมือง, สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประชาชาติ. (2561). CSR “กรุงศรี คอนซูมเมอร์” กระตุ้นคนรุ่นใหม่ใช้เงินเป็น สืบค้น 25 พฤศจิกายน 2562, จาก website: <https://www.prachachat.net/csr-hr/news-197126>
- เนษพร นาคสีเหลือง. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่, สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- บลูวีพีเอ็น. (2563). Social Media อันดับ 1 ที่คนไทยใช้กัน 2019 | BullVPN Blog. สืบค้น 20 กรกฎาคม 2563, จาก website: <https://www.bullvpn.com/blog/detail/top-social-media-thailand-2019>
- โพสต์ทูเดย์. (2562). เข้าใจความต่างคน 4 เจเนอเรชั่น ทลายช่องว่างเพื่อการทำงานที่แฮปปี้ สืบค้น 26 ตุลาคม 2562, จาก website: <https://www.posttoday.com/life/healthy/587633>
- มุกดา ไควหกุล. (2558). การจัดการการเงินส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมของการออมของประชากรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล, สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ. ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้น.
- วารภรณ์ กิตติวรบุตร. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน), สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วันชัย แก้วสุมาลี. (2552). ความเชื่อ ทัศนคติ และพฤติกรรมการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุการทำงานของบุคคลทำงานวัยผู้ใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศิริอรุณ อนันตวิรุพห์. (2550). พฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุของลูกจ้างสถานประกอบการเอกชนขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร, สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศูนย์วิจัย ธนาคารออมสิน. (2561). ภาวะการออมของไทย สืบค้น 25 มิถุนายน 2563, จาก website:
https://www.gsbresearch.or.th/wp-content/uploads/2018/11/15MC_hotissue_Saving_OCT18_internet_detail.pdf
- ศกุนตลา สุริยเถกิง. (2556). รูปแบบและการตัดสินใจออมและลงทุนของกลุ่ม Gen Y ในเขตกรุงเทพมหานคร, สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สรา ชื่นโชคสันต์, ภวานิศรี ชั่ววัลลี, วิริยะ คำสมรงค์ศิริ. (2562). 8 ข้อเท็จจริง ปัญหาการเงินของครัวเรือนไทย สืบค้น 23 พฤศจิกายน 2562, จาก website:
https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_30Oct2019.aspx
- รายงานนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2561). สังคมสูงวัยกับความท้าทายของตลาดแรงงานไทย สืบค้น 8 ตุลาคม 2562, จาก website:
<https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/AAA/AgePeriodCohort.pdf>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง (2561). สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพต่อค่าใช้จ่ายครัวเรือนทั้งหมด (GDP) สืบค้น 29 ตุลาคม 2562, จาก website:
http://social.nesdc.go.th/SocialStat/StatBarChart_Final.aspx?reportid=1260&template=1R1C&yeartype=M&subcatid=18

บรรณานุกรม (ต่อ)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). รายงานการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2560

สืบค้น 20 ตุลาคม 2562, จาก website:

<http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/%E0%B8%94%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%A1%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%82%E0%B8%B2%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%A3/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%AA%E0%B8%B9%E0%B8%87%E0%B8%AD%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%B8/2560/%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%89%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%AA%E0%B8%A1%E0%B8%9A%E0%B8%B9%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B9%8C.pdf>

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2548). การลงทุนคืออะไร สืบค้น 26 ตุลาคม 2562, จาก website:

http://www2.fpo.go.th/S-I/Source/Training/training3/training3_2/training3_2_1.htm

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2548). การออมคืออะไร สืบค้น 26 ตุลาคม 2562, จาก website:

http://www2.fpo.go.th/S-I/Source/Training/training3/training3_1/training3_1_1.htm

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2546). เศรษฐศาสตร์น่ารู้ สืบค้น 30 ตุลาคม 2562, จาก website:

<http://www2.fpo.go.th/S-I/Source/ECO/ECO6.htm>

เสกสรร ศุภแสง. (2536). การออมและการกู้ยืมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการกรมการปกครอง กรณีศึกษาเฉพาะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, สารนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อนงนาถ ศุภกิจวิชกุล. (2558). พฤติกรรมการออมและการบริหารการเงินก่อนเกษียณอายุ กรณีศึกษานุคกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม, สารนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ออมมันนี่. (2562). ความเสียหายจากโรคร้ายแรงมีมูลค่าเท่าไร? สืบค้น 24 ตุลาคม 2562, จาก website:

<https://aommoney.com/stories/mrpungern/%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B9%80%E0%B8%AA%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%88%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B9%82%E0%B8%A3%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B9%81%E0%B8%A3%E0%B8%87%E0%B8%A1%E0%B8%B5%E0%B8%A1%E0%B8%B9%E0%B8%A5%E0%B8%84%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B9%84%E0%B8%AB%E0%B8%A3%E0%B9%88/2620#kikdm6q789>

อีไอซี ธนาคารไทยพาณิชย์. (2562). 5 ข้อค้นพบสะท้อนภาวะสุขภาพของเศรษฐกิจภาคครัวเรือนไทย จากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคม ล่าสุดสืบค้น 25 สิงหาคม 2563, จาก website: <https://www.scbeic.com/th/detail/product/6484>

Trading Economics. (2016). Gross National Saving per Gross Domestic Product by countries. Retrieved 20 Oct 2020, website: <https://tradingeconomics.com/thailand/gross-savings-percent-of-gdp-wb-data.html>

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

งานวิจัยเรื่อง

“ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล”

ผู้วิจัย : นายอภิสิทธิ์ ตระการไพโรจน์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการจัดการและกลยุทธ์ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการจัดการ สาขาการจัดการและกลยุทธ์ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแนวทางใช้ในการสัมภาษณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล”

ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบคำถาม

กลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ ทั้งประจำและชั่วคราวที่มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 23 – 40 ปี เพศชายและหญิง ในเขต กรุงเทพมหานคร และ ปริมณฑล

วัตถุประสงค์เพื่อการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ที่ทำให้ตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุ
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y เพื่อการเกษียณอายุ

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ :

เบอร์ :

วันที่สัมภาษณ์ :

โครงสร้างคำถาม	คำถาม
ส่วนที่ 1 : ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบ แบบสอบถาม	1. เพศ
	2. อายุ (23 – 40 ปี)
	3. ระดับการศึกษาสูงสุด
	4. ตำแหน่งงาน
	5. อายุการทำงาน (ปี)
	6. สถานภาพ (โสด , สมรส, หย่าร้าง)
	7. เป็นหัวหน้าครอบครัว หรือไม่
	8. จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)
	9. จังหวัดที่ทำงานอยู่ในปัจจุบัน
	10. ระดับรายได้ต่อเดือนของผู้สัมภาษณ์ (15,000 – 30,000 / 30,001 – 50,000 / 50,001 – 80,000 / 80,000 ขึ้นไป)
ส่วนที่ 2 : ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม	11. ท่านเริ่มทำการออมมาเป็นระยะเวลา กี่ปี เนื่องจากอะไร
	12. สัดส่วนการออมเฉลี่ยต่อเดือนจากรายได้ต่อเดือน เพราะอะไร
	13. ความถี่ในการออมต่อปี เพราะอะไร
ส่วนที่ 3 : ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ ออมเพื่อการเกษียณอายุ	14. ท่านคิดว่า การออมเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเกษียณอายุอย่างไร
	15. ท่านมีการวางแผนในการออมเพื่อเกษียณ อย่างไร
	16. ปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลให้ตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณ เพราะอะไร
	17. ปัจจัยใดบ้างที่เป็นอุปสรรคในการออมเพื่อการเกษียณ เพราะอะไร
ส่วนที่ 4 รูปแบบการออมเพื่อการ เกษียณ	18. ส่วนใหญ่การออมเพื่อการเกษียณของท่านอยู่ในรูปแบบผลิตภัณฑ์การเงินใด ทำไมถึงเลือกออมในผลิตภัณฑ์นั้น
	19. การออมเพื่อการเกษียณของท่านในปัจจุบัน ให้ผลตอบแทน เป็นอย่างไร พอใจหรือไม่ อย่างไร
	20. ท่านคิดว่า การออมของท่านจะเพียงพอต่อการเกษียณในอนาคต หรือไม่ อย่างไร
ส่วนที่ 5 เป้าหมายการออมหลังเกษียณ	21. เป้าหมายการออมสำหรับการเกษียณอายุของท่านเป็นอย่างไร

Completion Date 04-Oct-2019
 Expiration Date 03-Oct-2023
 Record ID 33638016

This is to certify that:

Aphisith Trakranphairojn

Has completed the following CITI Program course:

Not valid for renewal of certification through CME.

Human Subjects Research

(Curriculum Group)

Student Social, Behavioral & Humanity Research

(Course Learner Group)

1 - Basic Stage

(Stage)

Under requirements set by:

Mahidol University

CITI
 Collaborative Institutional Training Initiative

Verify at www.citiprogram.org/verify/?wc4de7939-e792-40c9-a907-2229074c566e-33638016

Completion Date 04-Oct-2019
 Expiration Date N/A
 Record ID 33640850

This is to certify that:

Aphisith Trakranphairojn

Has completed the following CITI Program course:

Not valid for renewal of certification through CME.

Information Privacy Security (IPS)

(Curriculum Group)

Students and Instructors

(Course Learner Group)

1 - Basic Course

(Stage)

Under requirements set by:

Mahidol University

CITI
 Collaborative Institutional Training Initiative

Verify at www.citiprogram.org/verify/?w208752ba-3785-4c04-9b30-f8222271c6da-33640850

Institutional Review Board, Institute for Population and Social Research, Mahidol University (IPSR-IRB)

Established 1985

COA. No. 2019/12-521

Certificate of Ethical Approval

This is to certify that the Institutional Review Board, Institute for Population and Social Research, Mahidol University, has granted an Ethical Approval to the research project entitled "*Factors Affecting the Retirement Savings Decision of Generation Y Working People in Bangkok and Suburb Area*" submitted by Mr. Aphisith Trakranphairojn from the College of Management. The duration of this project is from October 2019 to May 2020.

By this approval, the Principal Investigator of this project is obliged to:

- 1) Provide progress report to IPSR-IRB every twelve months from the start of the project;
- 2) Report to IPSR-IRB any changes in the project plan, especially those changes that may put research participants at risks;
- 3) Promptly notify IPSR-IRB any adverse events that occur during the project execution; and
- 4) Provide research completion report at the end of the project.

This COA is given on 26 December 2019 and valid through 25 December 2020.

Signature

(Professor Emeritus Pramote Prasartkul)

Chairman, IPSR-IRB

IORG Number: IORG0002101; FWA Number: FWA00002882; IRB Number: IRB0001007

Office of the Institutional Review Board, Institute for Population and Social Research, Mahidol University (IPSR-IRB),
Phuttamonthon 4 Rd., Salaya, Phuttamonthon district, Nakhon Pathom 73170. Tel (662) 441-0201-4 ext. 223